

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	12877 Менеджмент організацій і адміністрування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	12877
Назва ОП	Менеджмент організацій і адміністрування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Чупир Олена Миколаївна, Артеменко Ліна Петрівна, Ковалевський Микита Миколайович, Лопушняк Галина Степанівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.04.2021 р. – 09.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/03/073-Samo-MOD.pdf
Програма візиту експертної групи	https://kmim.pnu.edu.ua/%d0%b0%d0%ba%d1%80%d0%b5%d0%b4%d0%b8%d1%82%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f-%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b5%d0%b4%d0%b6%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82-%d0%b1%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d0%b0%d0%b2%d1%80/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

формулювання ПРН 20, оскільки «виконувати навички» не є коректним. Оновити матрицю забезпечення ПРН відповідними ОК ОП та внести зміни до силябусів дисциплін, зокрема, ОК 27, ОК33, ОК34. Привести у відповідність навчальний план до структурно-логічної схеми ОП. Для складання курсу навчальних дисциплін рекомендуємо використовувати сучаснішу літературу та навчальні матеріали. Доцільно у силябусах надавати посилання на наукові праці викладача, який забезпечує відповідну дисципліну. У зв'язку з цим рекомендовано посилити науково-публікаційну активність викладачів за напрямом дисциплін, які викладаються. Більш активно долучати до формування ОК роботодавців та здобувачів освіти шляхом проведення роз'яснювальної роботи щодо свого права у наданні пропозицій щодо доповнення тих ПРН, що визначені Стандартом вищої освіти, проводити вступ на ОП, а не на спеціальність загалом, оскільки це обмежує проінформованість абітурієнтів про зміст їхнього навчання. запровадити міждисциплінарне курсове проектування замість курсової зі "Стратегічного управління"; активізувати роботу щодо наповнення університетського репозитарію електронними ресурсами, в т.ч. кваліфікаційними роботами розширити перелік програмних продуктів, які використовуються у навчальному процесі через звернення до розробників відповідних програм у сфері управління організаціями та управління персоналом щодо надання доступу до програм на короткий період часу (семестр) для викладача та здобувачів освіти.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Ціль ОП «Менеджмент організацій і адміністрування» є чітко сформульованою і відповідає місії ПНУ, яка визначена Стратегією розвитку Державного вищого навчального закладу "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" на 2020 - 2027 роки (<https://bit.ly/3xoE7T6/>). Відповідно до даної Стратегії місія ПНУ полягає у наданні якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців (освіта); формуванні сучасного дослідницького університету – центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації (наука); спрямуванні освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону (регіон). Ці три компоненти місії і враховано у меті ОП, а також у ПРН, які власне і є цілями даної ОП. Також набуття здобувачами освіти, передбачених ОП компетентностей підтверджує реалізацію місії університету: освітній напрям: усі ЗК та СК; науковий напрям: ЗК 3; ЗК 6; ЗК 7; ЗК 8; ЗК 10; ЗК 12; ЗК 14; СК 9; регіон: ЗК 18. Набуті компетентності випускники програми можуть реалізувати на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми, обіймаючи посади керівників первинного рівня управління або виконавців різноманітних служб апарату управління органів державного управління та місцевого самоврядування. Зазначене було підтверджено під час онлайн-зустрічі із випускниками даної програми (Кернякович О., Вачіль О., Баюрчак Ю. та інші). Варто відмітити, що ціль ОП відповідає і основним напрямкам діяльності, що сформульовані у Статуті (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/statut.pdf>). Під час інтерв'ювання представників НПП, допоміжних служб, топ-менеджменту було з'ясовано, що відкриття даної ОП було продиктоване не лише економічною доцільністю, але й викликами, що сформувалися на ринку праці та необхідністю досягнення цілей, визначених у Стратегії розвитку університету. Також ґрунтовний аналіз компонентів ОП дозволив з'ясувати, що особливістю даної ОП є набуття здобувачами освіти знань, умінь, навичок у сфері управління персоналом та сфері державного і місцевого самоврядування, що виражено СК 16 – 18 та ПРН – 18 -20. Проте, проводячи одночасно експертизу ОП «Менеджмент організацій і адміністрування» та «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» Еґ виявила, що ОП в частині обов'язкових освітніх компонентів відрізняється лише чотирма дисциплінами та курсовою роботою, загалом 18 кредитів. Критичний огляд змісту Стратегії розвитку університету, а саме стратегічних цілей та основних векторів розвитку університету дав змогу Еґ стверджувати, що дана ОП має широкі можливості для свого подальшого вдосконалення. Саме в рамках удосконалення Еґ рекомендує внести зміни до освітньої компоненти програми, доповнивши її дисциплінами, які б дозволяли більше розкрити особливості програми. Наприклад «Менеджмент державних установ та організацій», "Управління інноваціями" - перенести із циклу вибіркових, додати «Електронне врядування» та інші. Провівши критичний огляд ПРН, Еґ виявила некоректне формулювання ПРН 20.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП, виражені в ПРН дійсно визначаються з урахуванням думки стейкхолдерів, що було підтверджено під час інтерв'ювання учасників таких фокус-груп (роботодавці, здобувачі освіти, випускники, НПП). Обговорення їхніх пропозицій здійснювалося на засіданні каф. менеджменту і маркетингу (<https://knim.pnu.edu.ua/пропозиції->

стейкхолдерів-бакалавр/) За цим лінком розміщені і рецензії роботодавців на дану ОП. Під час відео-зустрічі з роботодавцями (Іванюк О.Я.: Ботнарєнко О.М. ; Земляков І.С.; Душіль Н.В було з'ясовано, що їхні пропозиції в основному стосувалися внесення змін до ОК. Зокрема, Іванюк О.Я сказала, що вносила пропозицію щодо введення в ОП дисц. «Організаційна культура», Ботнарєнко О.М, яка, за її словами, є і випускником даної ОП, - «Конфліктологія та психологія ділового спілкування». Земляков І.С. підтвердив, що роботодавці часто беруть участь у засіданнях кафедри. Загалом за результ. обгов. з роботодавцями і представниками академічної та студентської спільноти ОП було враховано у 2020 р. такі зміни: до обов'язкових ОК додано «Бізнес-планування», а до вибіркових - «Конфліктологія та психологія ділового спілкування», «Менеджмент ДО», «Маркетинговий менеджмент». У 2019 - 2020 рр. «Економіка і фінанси під-ва», «Міжн. економ. відносини» були замінені на «Організація праці менеджера» (2019) «Управління людськими ресурсами» (2020) та «Організаційна культура» (2020). Проте це не знайшло належного відображення у переліку компетентностей та ПРН. Так, в ОП 2020 р. було додано такі обов'язкові дисципліни «Бізнес-планування», «Організаційна культура», «Управління людським розвитком», «Держ. управл. та місц. самоврядування» і додано компетентності СК 17, СК 18 та ПРН 19, ПРН 20. Незрозумілим є рішення кафедри від 22.05.2020 р. в частині додавання СК 16 та ПРН 17, адже вони вже були у ОП 2019 р. Водночас, на сайті відсутнє рішення кафедри щодо вкл. в ОП таких дисц. як «Управління людськими ресурсами» та «Організаційна культура». Виходячи з вище наведеного, ЕГ прийшла до висновку, що основні стейкхолдери ОП беруть участь в формуванні і удосконаленні ОП, проте не усі пропозиції внесених змін до складу освітніх компонент програми супроводжуються внесенням відповідних змін до ЗК, СК та ПРН. Під час онлайн -зустрічі з НПП члени проєктної групи Ткач О. В та Благуєн І.І. на запитання «хто з викладачів входить до проєктної групи за даною ОП?» промовчали. На наступний день, на вимогу ЕГ, зазначені НПП були присутні на резервній зустрічі і, зокрема, Ткач О.В. спробував запевнити ЕГ у тому, що він говорив, що входить до складу ЕГ, але через технічні причини ми його не чули. Проте, переглянувши у записі проведені зустрічі, ЕГ переконалася у тому, що дані працівники навіть не пробували дати відповідь на це запитання, що може свідчити про їхню формальну участь у даному процесі. Під час зустрічі із здобувачами освіти ЕГ з'ясовано, що вони не в достатній мірі проінформовані про можливість впливати на удосконалення не лише ОК та їх змісту, але і на уточнення ПРН

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В ході проведення акредитаційної експертизи підтверджено, що ПРН в основному визначаються з урахуванням тенденції розвитку спеціальності "Менеджмент". Інформація, подана у відомостях самооцінювання щодо врахування досвіду вітчизняних і зарубіжних освітніх програм є достовірною. Під час відео-зустрічей з роботодавцями, топ-менеджментом, гарантом та випускниками було з'ясовано, що на регіональному ринку праці і на момент відкриття ОП і в даний час існує попит на менеджерів різного рівня, що підтверджується відповідними сайтами пошуку роботи (<https://rabota.ua/ua/ivano-франківськ>; <https://ua.jooble.org/>; <https://www.work.ua/jobs-ivano-frankivsk>). В результаті компаративного аналізу ОП, що акредитується та аналогічних програм Університету імені Альфреда Нобеля(м. Дніпро), КНТЕУ, ХНЕУ імені С. Кузнеця, ДНУ імені І. Франка та інтерв'ювання НПП, гаранта програми під час відеозустрічей було підтверджено, що досвід вітчизняних університетів було враховано. Також підтверджено і врахування досвіду Вищої школи маркетингу та управління (менеджменту) в місті Лешно (Польща), Віденського економічного університету (Австрія), де основний акцент підготовки майбутнього менеджера зроблено на розвиток підприємницьких здібностей і стратегічного мислення. Щодо галузевого та регіонального контексту: у відомостях самооцінювання вказано, що це враховано в даній ОП у ПРН 18 і ПРН 19, які досягаються вивченням ОК 32 Державне управління та місцеве самоврядування, ОК 34 Управління людськими ресурсами. Тобто по суті, акцент зроблено на сферу державного управління та місцевого самоврядування, що на думку ЕГ, не зовсім відповідає дійсності. Варто було б проаналізувати, підприємства якої сфери переважають на території Івано-Франківської та сусідніх областей, а також визначити у якій сфері на регіональному ринку існує найбільша потреба у менеджерах різного рівня. ЕГ не може погодитися із твердженням, що ПРН 18, враховує галузевий та регіональний контекст, оскільки вміння демонструвати навички використання новітніх методів до розробки кадрової стратегії організації на основі соціальної відповідальності - це тренд, який стосується усієї системи підготовки фахівців управлінського профілю, а не лише Івано-Франківської області.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Загалом оновлена ОП (2020 р.) дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю "Менеджмент" за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Усі ПРН та загальні і фахові компетентності, які передбачені стандартом, а також ті, які доповнені проєктною групою ЗВО досягаються за рахунок обов'язкових компонентів ОП. Це підтверджено матрицею забезпечення ПРН обов'язковими компонентами ОП та матрицею відповідності програмних компетентностей відповідним компонентам ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Налагоджена постійна співпраця із роботодавцями та випускниками щодо удосконалення ОП. Відповідність цілей ОП стратегії розвитку Університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Особливості програми не розкриті і не виражені повною мірою. Варто переглянути перелік ОК та ПРН з метою виділення особливостей даної програми. Не достатня проінформованість здобувачів освіти щодо ПРН. Неузгодженість внесених пропозицій щодо удосконалення ОК ОП та ПРН. формальна участь членів проєктної групи в удосконаленні ОП. Рекомендація: під час перегляду компонентів ОП, доцільно звертати увагу на відповідність між ОК, які вносяться і ПРН, які плануються досягнути після їх вивчення. Також ЕГ рекомендує провести роз'яснювальну роботу серед здобувачів освіти щодо важливості в ОП такої складової як ПРН і права студентів щодо внесення пропозицій саме до цієї складової ОП. Переглянути склад проєктної групи, залучивши НППІ, які будуть зацівлені в удосконаленні ОП і прийматимуть активну участь у цьому процесі. Уточнити формулювання ПРН 20, оскільки «виконувати навички» не є коректним. Варто було б проаналізувати, підприємства якої сфери переважають на території Івано-Франківської та сусідніх областей, а також визначити у якій сфері на регіональному ринку існує найбільша потреба у менеджерах різного рівня.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за усіма підкритеріями Критерію 1. Проте за підкритеріями 1.1.; 1.2 та 1.3. є недоліки, що не є суттєвим, оскільки можуть бути виправлені протягом двох місяців

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ЗВО представлено три версії ОП Менеджмент і адміністрування – 2016, 2019, 2020 років (<https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/073>). ОП Менеджмент і адміністрування була започаткована у 2016 році (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/03/OP-MOA-2016-bak.pdf>), а потім оновлена у зв'язку із введенням Стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент для першого (бакалаврського) рівня освіти у 2019 році (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/03/OP-MOA-2019-bak.pdf>) та більш удосконала у 2020 році (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/03/OP-MOA-2020-bak.pdf>), коли почалася найактивніша праця зі стейкхолдерами. ОП 2020 року має наступну структуру: обсяг ОП за кредитами ЄКТС – 240 кредитів, термін навчання – 3 роки 10 місяців, що відповідає вимогам законодавства та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент для першого (бакалаврського) рівня освіти. Обсяг дисциплін за вибором складає 60 кредитів ЄКТС (25%). Вимога щодо спрямування мінімального (50%) обсягу ОП для здобуття загальних і спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю «Менеджмент» дотримана. За обсягом, змістом і логікою побудови ОП Менеджмент і адміністрування відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку структуру, виділені обов'язкові компоненти ОП (цикл заг. підготовки – 39 кредитів ЄКТС, цикл проф. підготовки – 126 кредитів ЄКТС, практик. підготовка – 12 кредитів ЄКТС), ВБ (цикл заг.підготовки – 9 кредитів ЄКТС, цикл проф.підготовки – 51 кредит ЄКТС), атестація роботи – 3 кредити ЄКТС. Зміст і структура ОП

змінюються щороку, що пояснюються прагненням до вдосконалення ОП, пропозиціями стейкхолдерів. В ОП і НП 2020 року передбачено варіант вивчення всіх обов'язкових дисциплін протягом усього періоду навчання (з 1-8 семестри), вибіркової - з 3-8, що є логічним у зв'язку з більш свідомим вибором дисципліни здобувачем. Загалом ОК складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти заявлених цілей і ПРН; ОП є збалансованою за часом навчання. Аналіз змісту силлабусів дозволив встановити, що загалом ОК дозволяють досягти ПРН, проте, зміст ОК 33. Організаційна культура та ОК 27. Стратегічне управління не дозволяють досягти ПРН 19. Передбачено, що здобувач буде вміти визначати концептуальні засади реформування системи державного управління та місцевого самоврядування, напрями вдосконалення управління національним та регіональним розвитком, що не в повній мірі відповідає змісту ОК. У результаті аналізу Метод. рекомендацій (ОК 35; ОК 36) було виявлено, що рекомендована тематика, подана у них не відповідає змісту дисц. "Стратегічне управління", за якою передбачена курсова робота (ОК 36), хоча на сайті представлений перелік тем згідно з ОК 36. (<https://kmim.pnu.edu.ua/%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%B2%D1%96-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8/>). Також виявлено відсутність рекомендованої тематики у Метод. рекомендаціях до виконання курсових робіт з Менеджменту (ОК 35.), у зазначеному Дод. А, хоча на сайті представлений повний перелік запропонованих тем (<https://kmim.pnu.edu.ua/%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%B2%D1%96-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8/>). Деякі викладачі не мають публікацій за напрямом дисциплін, які викладають (Романюк Т.М. ОК 26. Самоменеджмент), або їх дуже замало (Романюк М.Д. забезпечує ОК 16. Теорія організацій, ОК 25. Управління персоналом, але наукові публікації більше стосуються соціальних диспропорцій укр. с-ва, міграційних загроз нац. безпеці України, міграції наук. кадрів; Благун І.І. ОК 24. Операційний менеджмент - більшість публікацій стосується банківської системи України, фінансових ринків, відомості СО табл. 2). Посилання в силлабусах на праці викладачів зазначено 2010, 2011, 2012 рр. (Копчак Ю.С., ОК 19) або взагалі вони відсутні (ОК 16, ОК 24, ОК 26, ОК 33, ОК 34), що потребує оновлення існуючих і додавання нових публікацій. Рекомендована література силлабусів теж потребує оновлення (ОК 34. переважно 2005-2011 р.; ОК 25. переважно 2005, 2011 р.). ЕГ звертає увагу на невідповідність навч. плану структурно-логічній схемі, а саме: за навч. планом ОК Етика бізнесу вивчається у 3 семестрі, а згідно структурно-логічної схеми - у 4 семестрі.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОП Менеджмент і адміністрування 2020 р. свідчить про її відповідність предметній області спеціальності 073 Менеджмент, що встановлено на основі аналізу переліку та змісту ОК (за навчальними планами, силлабусами) у співставленні з вимогами Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня. Усі ПРН, ЗК та СК, які визначені Стандартом ВО за вказаною спеціальністю є передбачені у даній ОП. Відповідність оновленої ОП 2020 р. предметній області спеціальності "Менеджмент" підтверджується і змістом освітніх компонентів, серед яких "Менеджмент", "Маркетинговий менеджмент", "Адміністративний менеджмент", "Оперативний менеджмент", "Управління персоналом", "Управління господарською діяльністю підприємств", "Самоменеджмент" та інші, які в сукупності дозволяють досягти ПРН заявлених у ОП. Об'єктом вивчення всіх версій ОП є управління організаціями та їх підрозділами. Усі програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами, що включені до обов'язкової складової програми, хоча й вибіркові дисципліни відповідають за їх досягнення. Перелік ОК, передбачений ОП 2020 р., повною мірою забезпечує досягнення цілей. Інтерв'ю з випускниками (Кернякович О., Вачіль О.) та роботодавцями (Земляков І., Іванюк О., Душіль Н.) підтвердили, що перелік і зміст освітніх компонентів здебільшого відповідають запитам сучасного бізнес-середовища та ринку праці. Проте за окремими дисциплінами має місце невідповідність заявлених у матриці відповідності ПРН ОК. Зокрема, передбачається, що у результаті вивчення дисципліни "Стратегічне управління" здобувач освіти буде вміти визначити концептуальні засади реформування системи державного управління та місцевого самоврядування, напрями вдосконалення управління національним та регіональним розвитком (ПРН 19), однак за змістом дисципліна сфокусована на рівні організації.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Процес формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника» регламентується Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/vilnuj-vubir.pdf>), а також Положенням про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком у ДВНЗ (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/09/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-628.pdf>). В ОП та навчальному плані представлено вибіркові дисципліни, що пропонуються студентами в обсязі, передбаченому законодавством, які дозволяють сформувати індивідуальну освітню траєкторію здобувачів вищої освіти. Забезпечення ІОТ відбувається через вибіркового компоненту навчального плану (60 кредитів ЄКТС, 25% - дисципліни вільного вибору студента). За посиланням (<https://kmim.pnu.edu.ua/бакалавр/>) розміщені переліки вибіркової дисциплін ОП, а також електронні форми опитування здобувачів стосовно вибіркової дисциплін, що забезпечує відкритість і зрозумілість передбаченої процедури. Випускові кафедри, що забезпечують читання навчальних дисциплін вільного вибору, оприлюднюють дисципліни вільного вибору студента на веб-сторінці кафедри (жовтень-листопад навчального року, що передє року вивчення навчальних дисциплін вільного вибору). Студенти ознайомлюються з

порядком, термінами й особливостями запису та формування груп, із переліком дисциплін, які пропонуються (березень-квітень). Протягом 1-2 тижня квітня студенти денної форми навчання освітнього ступеня бакалавр записуються на вивчення вибіркових дисциплін на кафедрах факультету, що забезпечують їх викладання. Здобувачеві вищої освіти може бути відмовлено у реалізації його вибору та запропоновано здійснити новий вибір у випадку, якщо кількість здобувачів вищої освіти, що здійснили одночасний вибір вказаної кількості дисциплін із пакету ОП, за якою навчаються, є меншою за 15 осіб за освітніми рівнями молодшого бакалавра, бакалавра. Під час зустрічі зі студентами (Кривченко І., Осіпова Б., Рибій Б., Баюрчак Ю.) було підтверджено факт здійснення вільного вибору дисциплін, достатній рівень інформованості здобувачів щодо процедури та варіантів вибору і дотримання принципів академічної свободи. Здобувач вищої освіти має змогу скористатися правом вільного вибору тематики курсової, бакалаврської робіт, їх керівників, а також запропонувати свою тематику крім наданого рекомендованого переліку після узгодження з керівником (Осіпова Б.). Групи самостійно обговорюють і приймають рішення (шляхом голосування) щодо вибору тих чи інших дисциплін (якщо більшість вибрала ту чи іншу дисципліну - меншість погоджується на такий вибір). ЕГ вважає, що ЗВО та кафедра менеджменту і маркетингу створюють достатні умови щодо способу реалізації права студентів на вільний вибір дисциплін і ОП 2020 року створює для цього достатні умови.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ЕГ підтверджує, що навчальним планом ОП передбачено 2 обов'язкових практичних підготовки (навчальна та виробнича практики), а також практичні заняття з дисциплін ОП. Програмні результати навчання за ОП передбачають її безпосереднє практичне спрямування. ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти в обсязі 12 кредитів ЄКТС. Практична підготовка за ОП регламентується Положенням про організацію та проведення практики у ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаніка» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/наказ-805.pdf>). Методичне забезпечення практики здійснюється відповідно до вимог програми практики та методичних вказівок, розроблених керівниками практики і затверджених на засіданні кафедри менеджменту і маркетингу, та схвалені Вченою радою економічного факультету ДВНЗ «ПНУ імені Василя Стефаніка». Результати виробничої практики здобувачів за ОП прилюдно захищаються на кафедрі (<https://kmim.pnu.edu.ua/%d1%84%do%be%d1%82%do%be%do%b3%do%bo%do%bb%do%b5%d1%80%do%b5%d1%8f/>). Студенти, випускники під час інтерв'ю підкреслили, що крім потужної теоретичної бази, практична підготовка для них є важливою можливістю познайомитись із реальним виробництвом, організацією управлінської та економічної діяльності, відпрацювати набуті знання, підтвердили зацікавленість і відкритість представників підприємств-партнерів (Майданська О.). Зустріч зі стейкхолдерами дала змогу ЕГ з'ясувати про необхідні компетентності майбутніх випускників за ОП, що є конкурентними на ринку праці у м. Івано-Франківську, Івано-Франківській області та за кордоном (Земляков І., Іванюк О.), а саме, акцентували увагу на гнучкому мисленні, орієнтування в ринкових відносинах і в потребах виробництва товарів. Під час зустрічі з фокус-групою з'ясовано, що започаткована практика проведення гостьових лекцій стосовно практичних аспектів діяльності, зокрема, у березні 2021 р. директором PromFood, PromBar Душіль Н.В. проведено гостьову лекцію щодо практичного застосування фінансової звітності у сьогоденні (<https://kmim.pnu.edu.ua/%d1%84%do%be%d1%82%do%be%do%b3%do%bo%do%bb%do%b5%d1%80%do%b5%d1%8f/>). Інтерв'ювання роботодавців засвідчило їх готовність надавати умови для проходження практики здобувачам вищої освіти, а також зазначено відповідність ОП їх побажанням і вимогам і відповідність змісту програми практики тенденціям розвитку ринку праці й очікуванням стейкхолдерів. Здобуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності, набувається під час виробничої практики, що відбувається на базі підприємств різних видів і форм власності, органів державної влади та місцевого самоврядування та підтверджено відповідними угодами про співпрацю (<https://kmim.pnu.edu.ua/%d1%83%do%b3%do%be%do%b4%do%b8-%do%bf%d1%80%do%be-%d1%81%do%bf%d1%96%do%b2%do%bf%d1%80%do%bo%d1%86%d1%8e/>). ЕГ вважає, що практична підготовка в межах ОП Менеджмент організацій і адміністрування організована на достатньому рівні та дозволяє здобути заявлені компетентності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Задача набуття студентами соціальних навичок вирішується в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка» та в межах ОП Менеджмент і адміністрування в ході навчальної та позанавчальної роботи. Зміст ряду ОК передбачає розвиток креативного мислення, комунікативних навичок, швидкості адаптації, навичок командної роботи, риторики та аргументації, зростання особистої ефективності, відповідальності, дисципліни тощо (ОК 1, 3, 4, 6, 7, 13, 16, 19, 20, 23, 25, 26, 33). Набуття соціальних навичок передбачено не тільки під час вивчення дисциплін ОП, але й шляхом використання методів навчання, що сприяють формуванню у здобувачів вищої освіти соціальних навичок (робота у групах, ситуаційні вправи, кейси, дискусії). В ході інтерв'ювання студентів встановлено, що формування соціальних компетентностей (soft skills) відбувається як в аудиторний час, так і під час проходження практик та участі здобувачів у громадських заходах: молодіжний центр «Paragraph» (<https://senat.pnu.edu.ua/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%Bo%D0%BC/%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B9%D0%B8-%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80-paragraph/>); центр Студентського розвитку (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2020-21-27.01.2021-2.pdf).

ЕГ підтверджує, що в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» створено сприятливе середовище для соціалізації молоді та відпрацювання soft skills.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. ОП розроблена відповідно до вимог Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1165.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП відповідає законодавчим нормам і становить 240 кредитів. Обсяг часу, відведений для навчальної роботи студентів денної форми навчання згідно Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ЗВО (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/09/polozhennya2020_org_os_proc_new.pdf) (р. 2., п.1) має становити: з нормативних дисциплін циклу загальної підготовки гуманітарного та соціально-економічного спрямування – 1/3 від загальної кількості годин (10 год. в одному кредиті ЄКТС); з дисциплін циклу професійної підготовки, з нормативних дисциплін професійної та практичної підготовки – від 1/3 до 2/3 від загальної кількості годин (від 10 до 20 годин в 1 кредиті ЄКТС); для самостійної роботи - не менше 1/3 та не більше 2/3 загального навчального часу здобувача вищої освіти, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни (не повинна перевищувати 67 % загального обсягу годин). Детальний аналіз навчального плану 2020 р. дозволив встановити, що дана норма дотримана повною мірою стосовно усіх ОК ОП. Обсяг самостійної роботи для нормативних дисциплін циклу загальної підготовки становить 2/3 загального навчального часу здобувача вищої освіти, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни (66,6%); для більшості обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки - 66,6 % (для окремих із них: 55,5% - Бізнес-планування, Адміністративний менеджмент; 57,7 – Управління людськими ресурсами; 61% - Управління господарською діяльністю підприємства, Операційний менеджмент; 62,9% - Менеджмент; 65,5% - Управління персоналом, Стратегічне управління, ЗЕД). Для вибіркового циклу загальної підготовки - 66,6 %; для більшості вибіркового циклу професійної підготовки - 66,6 % (для окремих із них: 55,5% - Управління конкурентоспроможністю підприємств, Міжнародна торгівля; Бізнес-комунікації у менеджменті, Конфліктологія та психологія ділового спілкування, Маркетингові дослідження, Корпоративна соціальна відповідальність, Електронний документообіг, Захист прав споживачів», Кадровий аудит, Комунікативний менеджмент, Рекламний менеджмент, Управління соціально-економічним розвитком регіону; Управління інноваціями, Маркетинг інновацій; 57,7 – Антикризове управління, Міжнародний менеджмент). На думку ЕГ, такий розподіл дозволяє повною мірою опанувати матеріал, передбачений тематичним змістом дисциплін і досягти заявлених в ОП ПРН (зокрема, ПРН 18-20). Максимальне аудиторне тижневе навантаження заочною (денною) формою навчання не перевищує 22 год. Під час інтерв'ювання фокус-групи здобувачі висловили, що навантаження під час вивчення ОК є помірним, що їх повністю задовольняє. Опитування щодо виявлення фактичного навантаження здобувачів є підґрунтям виявлення основних проблем (<https://vvprr.pnu.edu.ua/забезпечення-психолого-педагогічного/>). Обсяг ОП та ОК (у кредитах ЄКТС) у цілому є відповідним для досягнення цілей і ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою освіти за ОП Менеджмент і адміністрування не здійснювалась і не здійснюється. Але ЗВО розроблено в 2019 році Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», що визначає порядок здобуття вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/Положення-дуальна-освіта.pdf>)

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Програмні результати навчання за ОП Менеджмент і адміністрування передбачають її безпосереднє практичне спрямування. Практична підготовка в межах ОП організована на достатньому рівні та дозволяє здобути заявлені компетентності. Створені достатні умови для формування soft skills в межах навчального процесу та у позааудиторній діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Зміст окремих ОК не відповідає заявленим ПРН. Невідповідність змісту методичних рекомендацій, поданих для аналізу у відомостях самооцінювання, в частині тематики курсових робіт з тематикою, розміщеною на сайті кафедри. Відсутність в окремих викладачів публікацій за напрямом дисциплін, які вони викладають; не всі викладачі зазначають посилання в силабусах на свої наукові праці стосовно дисциплін, які викладають. Має місце невідповідність навчального плану структурно-логічній схемі в ОП Рекомендації Для складання курсу навчальних дисциплін рекомендуємо використовувати сучаснішу літературу та навчальні матеріали. Оновити матрицю забезпечення ПРН відповідними ОК ОП та внести зміни до силабусів дисциплін, зокрема, ОК 27, ОК33, ОК34. Більш активно долучати до формування ОК роботодавців шляхом проведення роз'яснювальної роботи щодо свого права у наданні пропозицій щодо доповнення тих ПРН, що визначені Стандартом вищої освіти. Привести у відповідність навчальний план до структурно-логічній схемі ОП;

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ констатує достатній рівень відповідності ОП та освітньої діяльності вимогам підкритеріїв 2.1, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8, наявність недоліків за підкритеріями 2.2-2.4. Виявлені недоліки за підкритеріями 2.2-2.4 не мають фундаментального впливу на якість освітньої діяльності. Недоліки за підкритеріями 2.2, 2.3 та 2.4 не є критичними, оскільки не заважають досягненню цілей ОП, їх врахування та виправлення буде сприяти розвитку ОП. Використовуючи голістичний підхід, очевидну орієнтованість ОП на вдосконалення, ЕГ пропонує рівень відповідності В за критерієм 2 в цілому

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Процедура вступу за ОП Менеджмент і адміністрування та всі правила прийому на навчання відповідають чинному законодавству, розроблені приймальною комісією та затверджені Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 29 грудня 2020 року, протоколом №11 (<https://admission.pnu.edu.ua/правила-прийому-університету-2021-року/>). Правила прийому оприлюднені на офіційному сайті відповідно до посилання (<https://admission.pnu.edu.ua>), мають чіткі та зрозумілі вимоги щодо прийому на навчання, джерел фінансування, обсягів замовлення, строків прийому заяв і документів, а також конкурсного відбору та наказів про зарахування (визначено під час зустрічі зі здобувачами, зокрема, Кривченко І.). Зокрема, вступ за даною ОП передбачений за результатами ЗНО (на базі повної середньої освіти) та на базі молодшого спеціаліста (в рамках добору на 2 і 3 курс даної ОП). Також на сайті університету оприлюднено додаток 4 до Правил прийому (<https://admission.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/6/2020/12/5.-%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA-4-2021.pdf>), в яких чітко визначено, які предмети ЗНО є обов'язковими (українська мова та література, математика) для вступу за даною ОП, а які можна обирати серед заявленого переліку (історія України або іноземна мова, або біологія, або географія, або фізика, або хімія), а також вагові коефіцієнти кожного з предметів. Вступ за даною ОП на базі молодшого спеціаліста (в рамках добору на 2 і 3 курс даної ОП) щодо додатку 2 до Правил прийому (<https://admission.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/6/2020/12/3.-%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA-2-2021.pdf>) передбачає наявність сертифікату ЗНО з української мови та літератури (обов'язково) та з математики або історії України, або іноземної мови, або біології, або географії, або фізики, або хімії (один на вибір), а також фахове випробування (тестування), що включає питання з таких дисциплін: менеджмент, управління персоналом (https://admission.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/6/2021/02/073_%D0%9C%D0%9E-%D0%B1%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80-%D0%BC%D1%81.pdf). Правила прийому не містять ознак дискримінації для потенційних вступників за даною ОП, що підтверджується положеннями, викладеними у п. 14 зазначених Правил прийому.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Приїом на навчання за ОП на базі ПЗСО відбувається із зарахуванням балів сертифікатів ЗНО. Предмети визначаються додатком 4 Правил прийому університету 2020 р. (у прикріпл. файлі), 2021 р. (<http://surl.li/jlao>), а саме, це: укр. мова та література; математика; іноземна мова; географія (2020 р.); укр. мова та література; математика; історія України або іноземна мова, або біологія, або географія, або фізика, або хімія на вибір студента (2021 р.). Такий перелік конкурсних предметів надає широкі можливості для вступу потенційним абітурієнтам. Врахування актуальних потреб ОП здійснюється ЗВО відповідно до визначеного механізму, що складається із внесення пропозицій кафедрами менеджменту і маркетингу до приймальної комісії щодо переліку конкурсних предметів, вагових коефіцієнтів і мінімального балу ЗНО; прийняття на основі цього Вченою радою рішення; затвердження рішення наказом ректора ЗВО. Мін. бал ЗНО встановлено на рівні 100 балів, що відповідає мін. балу, встановленому умовами прийому на 2021 р. Для вступу на навчання на II-III курси на основі здобутого ОКР молодший бакалавр, згідно додатка 2 Правил прийому університету, необхідно мати сертифікат ЗНО з укр. мови та літератури, ЗНО з математики або історії України та здати фахове випробування (тестування) з менеджменту (2020 р.); сертифікат ЗНО з укр. мови та літератури, ЗНО (за вибором вступника) та здати фахове випробування (тестування) з менеджменту, що включає питання з таких дисциплін: менеджмент, управління персоналом (2021 р.; <http://surl.li/jlao>). Водночас, серед особливостей ОП у відомостях самооцінювання виділено і набуття навичок у сфері місцевого самоврядування. Тому, на думку, ЕГ доцільним є включення до Програми фахового випробування питань з дисципліни “Макроекономіка”, які би дозволили врахувати вказану вище особливість. Програми вступних випробувань формуються та переглядаються робочими групами щорічно, затверджуються наказом ректора ЗВО, потім у встановлені терміни після обговорень і затверджень на рівні кафедри та факультету програми подаються на розгляд до приймальної комісії (<https://admission.pnu.edu.ua/> приймальна-комісія/засідання-приймальної комісії-вступ/). Згідно Додатку 1 Правил прийому університету 2020 р. датою вибору ОП є 01.09.2022 р., тобто здобувач, вступаючи на 1 курс за спеціальністю, через 2 роки може обрати дану ОП (здобувачеві пропонуються 2 ОП за вибором) та розподілитися за даною ОП відповідно поданій заяві; у 2021 р. (<http://surl.li/jlao>) датою вибору ОП є 01.09.2023 р., тобто здобувач за такими ж умовами може бути розподілений за даною ОП. Згідно додатку 2 Правил прийому університету 2021 р., здобувач за ОКР молодший бакалавр такий вибір за ОП може здійснити через рік після вступу (01.09.2022 р.). Отже, вступаючи до ЗВО за спеціальністю 073 Менеджмент, здобувач не володіє конкретною інформацією щодо навчання за ОП та розподілом за ОП, який відбувається через 2 роки після вступу, що підтверджено під час зустрічі зі здобувачами освіти.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, відображені у Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu.pdf>), що введено в дію наказом ректора №1 від 03.01.2017 р. та Положенні про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-vyznachennia-akademichnoi-riznytsi-ta-perezarakhuvannia-navchalnykh-dystsyplin-v-DVNZ->), що введено в дію наказом ректора №1 від №191 від 01.04.2015 р. Існують чіткі правила в щодо кожної процедури в окремих положеннях, які розміщені на сайті та в разі потреби є доступні для розгляду студентам. Правила є достатньо зрозумілими та чіткими. Університет визнає еквівалентними та перезарховує результати навчання учасників освітнього процесу з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS (або використовується система оцінювання навчальних здобутків учасників освітнього процесу країни закладу-партнера у випадку, якщо система кредитів ECTS не передбачена). Організаційний супровід програм академічної мобільності в Університеті, а також надання всієї необхідної методичної допомоги та контроль за цим процесом здійснює відділ міжнародних зв'язків (ВМЗ) та координатор ECTS відповідного навчального підрозділу (він же здійснює всі перезарахування на підставі наданого учасником освітнього процесу документа з переліком і результатами вивчення тих або інших дисциплін, який є завіреним закладом-партнером), результати підсумкової атестації студентів у період навчання у закладі-партнері представляються за прийнятою там шкалою і переводяться у шкалу, прийнятну в Університеті. Є випадки перезарахування кредитів ECTS дисциплін при переведенні студентів із інших ЗВО (поновлення на навчання на 4 курс після відрахування з числа студентів ПВНЗ «Галицька академія», у зв'язку з припиненням діяльності в кількості 2 осіб на денну форму навчання (наказ № 68/06-12-с від 21.08.2018 р.) та 8 осіб на заочну форму навчання (наказ № 78/06-12-с від 23.08.2018 р.). ЕГ зазначена практика визнання результатів навчання під час академічної мобільності за даною ОП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання у неформальній освіті регламентується Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf). Для зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін здобувач вищої освіти за заявою звертається до декану факультету на підставі сертифіката про практику/стажування, або сертифіката про проходження тренінгу, семінару, вебінару тощо,

рішенням якого за погодженням із завідувачем відповідної кафедри або на підставі висновку експертної комісії відповідної кафедри відбувається зарахування навчальних дисциплін (коли одноосібне рішення деканом факультету не прийняте, але є підстави для зарахування дисциплін). Експертна комісія робить висновок про можливість або неможливість зарахування дисципліни (повне зарахування, часткове зарахування та відмову у зарахуванні результатів неформальної освіти. Результати неформального навчання не приймаються до уваги та не присвоюються кредити з дисциплін, які не відповідають вимогам відповідної ОП щодо формування запланованих компетентностей. ЕГ зазначено проходження курсів викладачами та здобувачами вищої освіти на онлайн платформі Coursera (<https://pnu.edu.ua/?s=Coursera+>), про що свідчать відповідні документи, що надійшли на запит ЕГ (файл питання 18). У ЗВО є платформа для розвитку неформальної освіти молодіжний центр «Paragraph» (<https://senat.pnu.edu.ua/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BC/%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B9%D0%B8-%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80-paragraph/>); центр Студентського розвитку (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2020-21-27.01.2021-2.pdf). Кафедра започаткувала роботу щодо здійснення постійного інформування здобувачів вищої освіти про можливість отримання та визнання результатів неформальної освіти в ЗВО (<https://kmi.pnu.edu.ua/неформальна-освіта-студентів/>). На даний момент конкретних прикладів застосування визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Визначеність чітких та зрозумілих правил прийому на навчання, які є у вільному доступі на сайті Наявність чітких і зрозумілих процедур перезарахування результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, зокрема, під час академічної мобільності. Є практика переведення та зарахування осіб з інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Не достатньою мірою враховані особливості програми у вступному фаховому випробуванні На думку, ЕГ доцільним є включення до Програми фахового випробування питань із дисципліни “Макроекономіка”, які би дозволили врахувати особливість ОП щодо набуття навичок у сфері місцевого самоврядування. Відсутність конкретної інформації щодо навчання за ОП для здобувача при вступі на спеціальність. Рекомендація: проводити вступ на ОП, а не на спеціальність загалом, оскільки обмежує проінформованість абітурієнтів про зміст їхнього навчання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Експерти вважають, що освітній процес за ОП Менеджмент і адміністрування в цілому відповідає вимогам Критерію 3. ОП загалом відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 3.1, 3.3 та 3.4. Виявлений недолік за підкритерієм 3.2 не має фундаментального впливу на якість освітньої діяльності. Чітко та зрозуміло викладені «Правила прийому». Затверджені положення, що регламентують визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, та визнання результатів навчання, отриманих внаслідок неформальної освіти. Тому ОП загалом відповідає визначеному критерію В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання на ОП Менеджмент організацій і адміністрування в ПНУ організовано згідно Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ “ПНУ імені В.Стефаніка” (<https://bit.ly/3rtMLIJ>) та здійснюється за очною (денною) і заочною формами в поєднанні з елементами дистанційної форми навчання (в умовах карантинних обмежень). Освітній процес в ПНУ реалізується в формах: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Академічна свобода

студента визначається: положеннями про Порядок реалізації здобувачами вищої освіти ПНУ права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://bit.ly/3s9Msmu>) та «Про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ПНУ (<https://cutt.ly/3toqdlQ>). Академічна свобода викладача регламентується Статутом університету (п.4.4.) (<https://bit.ly/3culkKw>), передбачає можливість вільно обирати зміст, форми і методи навчальної, методичної та наукової діяльності, визначати форми і методи поточного і підсумкового контролю, що представлено у силабусах. Для НПП університету сформовано Путівник для науковця (<https://bit.ly/3tZO6Zo>) та студента (<https://bit.ly/3lXIZWO>). Методи навчання враховують особливості знань ОП і змісту навчальних дисциплін. Лекції проводяться в форматі лекція-дискусія, лекція-дебати з використанням інтерактивних технологій. Під час семінарських, практичних занять, лабораторних занять перевага надається таким методам - завершальні папірці, ділові ігри, кейс-метод, проблемно-пошуковий метод, метод малих груп, що було підтверджено при зустрічі ЕГ і зі здобувачами та випускниками ОП. На думку, ЕГ, застосування зазначених методів дозволяє набуті компетентностей, заявлених в ОП, а також досягнути ПРН (зазначене твердження було підтверджено в результаті критичного огляду силабусів та робочих програм відповідних ОК. Також здобувачами ОП підтверджено можливість вибору тем курсових і кваліфікаційних робіт, вибіркових дисциплін, починаючи з 3 курсу, форм і методів дослідницької роботи, можливістю Міжнародної академічної мобільності та студентської мобільності з університетами-партнерами (<https://cutt.ly/fhO7xCK>). На зустрічі ЕГ з НПП за ОП продемонструвало розуміння НПП важливості відповідності методів навчання та викладання ПРН, що передбачені ОП. Можливість досягнення ПРН завдяки обраним методам навчання відображено в силабусах, робочих програмах ОК. Для досягнення ПРН використовуються підходи та технології навчання: диференційований підхід; особистісно-орієнтований підхід (мотивація до навчання, вибір змісту навчання, формування навичок самоконтролю, досягнення успіху в самореалізації); дистанційні технології на платформах D-learn, "Google classroom", що підтверджено здобувачами ОП під час зустрічі з ЕГ. У цілому ЕГ дійшла висновку, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОП МО цілей і ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформування учасників освітнього процесу щодо цілей, змісту та очікуваних ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК регламентує Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів (<https://bit.ly/3sdCVLi>), Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ПНУ інформаційне забезпечення навчального процесу передбачає формування інформаційного пакету для спеціальності, що розміщуються на веб-сторінці сайту університету, кафедри менеджменту та маркетингу (<https://bit.ly/3d9Thz8>). ЕГ було встановлено, що здобувач вищої освіти може вільно ознайомитись з силабусами ОП МО обов'язкових і вибіркових ОК 2020 р., що розміщені на сайті кафедри менеджменту та маркетингу (<https://bit.ly/3d71knH>), є можливість ознайомитись з силабусами попередніх років. Під час фокус-груп зі студентами та НПП, інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів міститься у робочих програмах навчальних дисциплін та доводиться до студентів викладачами на першому занятті з дисципліни на початку семестру. Під час аналізу ЕГ методичних рекомендацій до виконання КР з ОК 35 КР з Менеджменту, наведених в звіті СО, виявлено відсутність тематики курсових робіт, причому посилання на додаток наведено. Водночас, на сайті кафедри представлено повний перелік тематики КР з ОК35 (<https://bit.ly/3wKnIoB>). Стосовно ОК 36 КР зі Стратегічного управління тематика, представлена в методичних рекомендаціях, наведених в звіті СО, не відповідає ОК Стратегічне управління, стосується муніципального управління, публічного управління, правових дисциплін державного регулювання. Однак, представлена тематика ОК 36 на сайті кафедри у 2020 р. значно відрізняється від даних СО, не повною мірою розкриває ОК Стратегічне управління, стосується також дисциплін Інноваційний менеджмент, Управління закладами вищої освіти та галузі освіти в цілому, інновацій у банківській сфері (<https://bit.ly/3wKnIoB>). Під час зустрічі з НПП було виявлено, що розподіл курсових робіт здійснюється між усіма працівниками кафедри і тому тематика КР з Стратегічного управління є дещо ширшою, в звіті СО дана інформація відсутня. Виходячи із зазначеного ЕГ рекомендує: внести зміни до ОП передбачивши міждисциплінарну КР за фахом замість КР зі Стратегічного управління або привести тематику КР у відповідності до змісту ОК Стратегічне управління. У цілому ЕГ підтверджує, що всі учасники освітнього процесу за ОП МО своєчасно отримують доступну та зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту, ПРН, порядку та критеріїв оцінювання в межах ОК у формі силабусів і навчально-методичного забезпечення.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Результати досліджень НПП та здобувачів освіти ОП МО, які здійснюються в рамках кафедральних наукових тем «Конвергенція та інтеграція регіонів України в Європейській економічній простір: зміст, формування та перспективи розвитку» (ДР 0113U003549) та «Формування стратегії соціально-економічного розвитку регіону: людський вимір» (ДР 0113U003548). Окремі результати таких досліджень включено до робочих програм ОК, силабусів, зокрема, ОК27 Стратегічне управління, ОК30 Логістика, ОК23 Управління господарською діяльністю. Здобувачі ОП МО підтвердили, що вони беруть активну участь в роботі наукового гуртка «Розвиток науково-технічного потенціалу регіонів та його роль у формуванні конкурентоспроможної національної економіки» (<https://bit.ly/3dPjKcX>), зокрема під керівництвом проф. Ткача О. здобувачі беруть участь у всеукраїнських і

міжнародних конференціях з публікацією тез доповідей, фахових статей, у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт зі спеціальності «Менеджмент організацій і адміністрування», участь здобувачки ОП МО у роботі круглого столу «Сприяння розвитку соціального підприємництва» в рамках реалізації Програми розвитку соціального підприємництва на території Івано-Франківської міської територіальної громади на 2021-2023 роки. В загальному ЕГ пересвідчилась, що залучення студентів та НПП до активного поєднання навчальної та дослідницької роботи під час реалізації ОП МО відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей ОП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Згідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” (<https://bit.ly/3ztMLIJ>) передумовами для ґрунтовного оновлення змісту освітніх компонентів ОП можуть бути: підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (стажування за кордоном, у провідних вітчизняних освітніх та наукових установах, а також на виробництві); результати наукової діяльності; моніторинг тенденцій розвитку сфери управління та адміністрування; консультації з роботодавцями та випускниками; відгуки роботодавців, студентів та інших стейкхолдерів після вивчення дисциплін чи проходження практик. Наочним прикладом є внесені зміни у 2019 р. до змісту лекційного матеріалу ОК Управління конкурентоспроможністю підприємства, після проходження стажування доц. Гринів Л.В. у Тернопільському національному економічному університеті. Проф. Ткач О., Доц. Михайлів Г. після проходження стажування в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу оновили зміст ОК Стратегічне управління, Управління господарською діяльністю підприємства, Економіка та фінанси підприємств. Представлена інформація щодо наукової активності НПП вказує, що більшість НПП кафедри менеджменту та маркетингу мають наукові публікації, що кореспондують з тематикою ОК, які вони викладають, беруть участь у науково-дослідних проєктах, міжнародних конференціях. ЕГ встановлено, що відбувається періодичне оновлення змісту лекційних, практичних занять, переліку рекомендованої літератури. ЕГ звернула увагу на щорічне оновлення тематики курсових робіт з ОК Менеджмент і ОК Стратегічне управління (<https://bit.ly/3wKnIoB>), кваліфікаційних робіт (<https://bit.ly/3dWkOVj>). Таким чином, ініціаторами оновлення ОК є викладачі кафедри та креативні здобувачі ОП, які можуть висловити свої пропозиції, в тому числі в опитування здобувачів в системі d-learn, після завершення вивчення дисципліни. ЕГ засвідчує про наявність взаємовідвідування занять НПП кафедри менеджменту і маркетингу (<https://bit.ly/3t95efl>), що дозволяє обмінюватись кращими практиками викладання. За результатами експертизи ЕГ дійшла висновку, що НПП оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В ЗВО розроблено Стратегію інтернаціоналізації (<https://bit.ly/39mpbYi>), яка є складовою частиною стратегії розвитку ПНУ на 2020-2027 рр (<https://bit.ly/3xoETG6/>). Реалізація Стратегії інтернаціоналізації передбачає комплексне підвищення ефективності міжнародної діяльності та поступове інтегрування у міжнародний освітньо-науковий простір. Міжнародна академічна мобільність регламентується Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу ПНУ (<https://bit.ly/3u1hleF>), НПП кафедри ініціювали угоди з Університетом Валенсії (Іспанія) та Університетом Констанц (Німеччина) була кафедра менеджменту і маркетингу. Дані угоди були підписані в рамках проєкту Erasmus+ «Удосконалення практико-орієнтованої підготовки викладачів професійної освіти і навчання (ITE-VET)» № 574124-EPP-1-2016-1-DE-EPPKA2-CBHE-JP (<https://bit.ly/3dRozZo>) Також в рамках даного проєкту доц. Михайлів Г.В. пройшла стажування в Університеті Констанц (Німеччина). Оксана Майданська здобувачка ОП взяла участь у стажуванні за кордоном по програмі «Міжнародні мовні практики» у 2018-2019 р, за допомогою співпраці із Польщею та Німеччиною та у програмі Європейського Союзу ERASMUS+ де мала можливість стажуватися у Італії <https://kmim.pnu.edu.ua/фотогалерея/>

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами ОП МО є проведення навчальних занять в форматі лекція-дискусія, лекція-дебати, ділові ігри, кейс-метод, проблемно-пошуковий метод, метод малих груп. Наявність та використання дистанційних технологій платформи D-learn. Повне забезпечення силабусами ОП МО обов'язкових і вибіркових ОК 2020 р., що розміщені на сайті кафедри менеджменту та маркетингу. Активне поєднання навчальної та дослідницької роботи НПП і здобувачів під час реалізації ОП МО завдяки проведенню наукових тем, роботи наукового гуртка. Наукова активність НПП вказує, що більшість НПП кафедри менеджменту та маркетингу мають наукові публікації, що кореспондують з тематикою ОК, які вони викладають, беруть участь у науково-дослідних проєктах, міжнародних конференціях. Члени групи забезпечення ОП МО мають публікації у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science, сертифікати про міжнародне стажування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: Некоректне формування тематики ОК 36 КР зі Стратегічного управління, що не повною мірою стосується ОК Стратегічне управління. Рекомендовано запровадити міждисциплінарне курсове проектування для врахування науково-дослідницьких інтересів сторін; впроваджувати інноваційні методики викладання з використанням бізнес-симуляцій, тренінгового підходу проведення лекцій, сучасних інформаційних програмних продуктів; залучати до наукової діяльності студентів заочної форми навчання ОП; активізувати використання потенціалу міжнародної співпраці, завдяки проєктам віртуальної, міжнародної та внутрішньої академічної мобільності здобувачів і НПП ОП МО.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експерти вважають, що навчання та викладання за ОП МО в цілому відповідає вимогам Критерію 4. ОП загалом має достатній рівень відповідності ОП та освітньої діяльності вимогам підкритеріїв 4.1., 4.3-4.5, наявність недоліків за підкритеріями 4.2. Виявлені недоліки за підкритеріями 4.2 не мають фундаментального впливу на якість освітньої діяльності. Загалом форми, методи навчання та викладання відповідають належному рівню для досягнення заявлених ПРН та ОК за ОП МО у цілому; здобувачам вчасно і доступно надається вся необхідна інформація щодо ОК за ОП; ОП дозволяє поєднувати навчання та наукові дослідження, НПП щорічно оновлюють зміст ОК.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ОП МО передбачено використання системи оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни у вигляді проведення поточного, модульного та підсумкового (семестрового контролю та атестації) контролю знань, які в результаті дозволяють перевірити досягнення ПРН, зазначених в ОП. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять у формі опитування, бесіди, дискусії, індивідуальних науково-дослідних завдань, самостійної роботи; проходження тестування з використанням технології дистанційного навчання, характеризується багаторівневістю та застосовується, як метод перевірки результатів навчання; індивідуальної науково-дослідної роботи студентів, в межах кожної дисципліни, в процесі підготовки та написання звіту з практики, доповіді на щорічній конференції тощо. Результати поточного контролю є основною інформацією при проведенні заліку і враховуються НПП при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з даної навчальної дисципліни. Підсумковий контроль передбачає проведення іспитів (заліку у формі накопичення балів за виконання різних видів робіт) з метою перевірки рівня засвоєння матеріалу студентами. Атестація випускників проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів та контрольні заходи містяться у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://bit.ly/3rtMLIJ>) п.8 Контроль та оцінка якості навчального процесу та Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (<https://bit.ly/3sdCVLi>) п.3. Організація семестрового (підсумкового) контролю. В процесі спілкування зі здобувачами ОП ЕГ встановила, що на початку викладання кожної навчальної дисципліни НПП ознайомлюють здобувачів освіти з її змістом, видами контролю, шкалою оцінювання, програмними вимогами, які відображені в п.6 силабусів «Система оцінювання курсу». Силабуси дисциплін розміщені на сайті кафедри (<https://bit.ly/3d7iknH>). При вивченні курсу «Вступ до спеціальності» здобувачам пояснюють основні документи (програма, силабус, положення та накази університету), якими регулюються питання оцінювання та проведення контрольних заходів. Під час он-лайн зустрічі здобувачі вказали, що критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими, а також оприлюднюються заздалегідь під час лекційних та практичних занять

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

У відповідності до Стандарту вищої освіти України перший (бакалаврський) рівень вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент (<https://bit.ly/3s4OSmp>) підсумкова атестація здобувачів освіти здійснюється у формі публічного

захисту кваліфікаційної роботи. У відповідності до ОП МО кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері управління, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій і методів економічної науки (<https://bit.ly/3uFvaiW>). Під час зустрічі з НПП, представниками бібліотеки ПНУ ЕГ виявлено, що кваліфікаційні роботи не зберігаються в інституційному репозитарії закладу вищої освіти і неоприлюднені на сайті ПНУ або кафедри, як це передбачено в стандарті вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент та ОП в розділі з Форма атестації здобувачів освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок повторного проходження контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ПНУ (<https://bit.ly/3rtMLIJ>), Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (<https://bit.ly/39oRDsl>). Студенти мають право звернутися до завідувача кафедри щодо оскарження (апеляції) результатів підсумкового контролю. Звернення оформляється відповідною заявою, в якій вказується вмотивована причина та подається особисто студентом не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів. На основі даного звернення зав.кафедри створює апеляційну комісію. ЕГ встановлено, що оцінювання результатів екзаменаційного контролю здійснюється за визначеною і доведеною студентам кількістю балів за кожну правильну відповідь з урахуванням складності завдання. Підсумкове екзаменаційне оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою. При цьому максимально 50 балів студент може отримати за результатами поточного контролю та 50 балів – за результатами складання екзамену. Результати поточного контролю за 4-бальною шкалою переводяться у 50-бальну шкалу. Підсумковою формою контролю є екзамен, який проводиться виключно у письмовій формі. Максимальна кількість 50 балів за екзаменаційну роботу. Щодо оцінювання кваліфікаційної роботи ЕГ встановлено, що критерії оцінювання за 4-бальною шкалою переводяться у 100 бальну систему. Протягом зустрічі ЕГ зі здобувачами, було зазначено, що до їх відома доводиться інформація щодо критеріїв та порядку оцінювання, а також можливість захисту їх прав у разі виникнення конфліктних ситуацій та механізм врегулювання конфлікту інтересів. Фактів, які б свідчили про не об'єктивність оцінювання та неефективність контрольних заходів не виявлено. Здобувачі підтвердили, що мають можливість (за письмовою заявою групи) здавати екзамен у тестовій формі на платформі дистанційного навчання D-learn. Також під час он-лайн зустрічей зі студентами та НПП було підтверджено, що на ОП МО відсутні приклади встановлення індивідуальних графіків складання екзаменів та іспитів здобувачами. За згодою студента можливе повторне вивчення навчальної дисципліни, за підсумками весняно-літньої сесії 2019-2020 н.р. були випадки проходження повторного вивчення дисципліни «Міжнародний менеджмент». Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти було підтверджено об'єктивність викладачів під час проведення контрольних заходів. У цілому ЕГ визначає, що в ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентується затвердженими документами ЗВО: Кодекс честі ПНУ (<https://bit.ly/2NzhxLL>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ПНУ (<https://bit.ly/3lXV3HL>), Положення про запобігання академічному плагіату у (<https://bit.ly/3sIXz7n>) З метою популяризації академічної доброчесності в університеті проводяться заходи, зокрема семінар «PROдоброчесність: інструменти впровадження в діяльність закладу вищої освіти» (<https://pnu.edu.ua/blog/2019/09/19/14376/>), семінари школою кураторів, яка створена лабораторією виховної та психолого-педагогічної роботи, організовується навчання колективу через семінари із залученням керівного складу Національного агентства (<https://pnu.edu.ua/blog/2020/07/01/21244/>). ЗВО використовує відповідні технологічні рішення протидії порушенням академічної доброчесності Plagiat.pl (<https://plagiat.pl>) Unicheck (<https://unicheck.com/>). У кваліфікаційній роботі не допускається академічний плагіат. У випадку виявлення порушень академічної доброчесності у кваліфікаційній роботі можливі наслідки: здобувачу пропонується її доопрацювання з метою усунення цих недоліків, здобувач не допускається до захисту кваліфікаційної роботи. Звіт подібності не є свідченням плагіату, а визначає лише параметри, для встановлення такого факту створюється комісія за участю зав.кафедри, керівника роботи та викладачів кафедри. Відповідний висновок щодо виявлення академічного плагіату розглядається і затверджується рішенням кафедри, яким також визначається можливість усунення проявів плагіату. Під час інтерв'ювання здобувачів ОП було встановлено, що студенти цілком розуміють політику ЗВО у напрямку академічної доброчесності та сумлінно її дотримуються. Студентам починаючи з першого курсу доноситься інформація про те, що кваліфікаційні роботи в обов'язковому порядку та без виключень перевіряються на плагіат системою Plagiat.pl, UniCheck. Під час проведення онлайн зустрічі здобувачі ОП денної та заочної форм навчання підтвердили, що НПП знайомлять їх з основними аспектами академічної доброчесності на

перших академічних заняттях. Здобувачам надаються консультації щодо написання письмових робіт із наголошенням на принципах самостійності, коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та посилань на них. Також слід зазначити, що при аналізі ЕГ звітів подібності кваліфікаційних робіт студентів виявлено, що НПП реагують на факти порушення академічної доброчесності. При виявленні порушень НПП реагують відповідно затверджених положень, повторна перевірка кваліфікаційної роботи здобувача здійснюється на платній основі. Здобувачі освіти та НПП мають безкоштовний доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами є: розроблені силабуси, що дозволяють отримати повне уявлення про дисципліни; здобувачі ОП МО є обізнаними з особливостями і правилами проведення контрольних заходів, які загалом є чіткими, зрозумілими, доступними та включають процедури оскарження результатів і повторного проходження; у ПНУ створені умови для свідомого дотримання принципів академічної доброчесності, за ОП МО перевірки на академічний плагіат підлягають: кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня бакалавра на етапі їх допуску до захисту. Проведення екзаменів у тестовій формі на платформі дистанційного навчання D-learn є позитивною практикою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Кваліфікаційні роботи не зберігаються в інституційному репозитарії закладу вищої освіти. Рекомендовано формування репозитарію ЗВО для розміщення бакалаврських робіт. Рекомендовано у Положення про організацію освітнього процесу та інших документах, що регламентують навчальний процес у ПНУ врегулювати механічне переведення оцінок у шкалу ECTS. Рекомендовано посилити роботу ЗВО з популяризації дотримання принципів академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти, додати до перевірки на академічний плагіат курсові роботи за ОП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

На ОП МО визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які є доступними для здобувачів вищої освіти та НПП і забезпечують об'єктивність екзаменаторів. В ПНУ наявні процедури та механізми забезпечення, дотримання академічної доброчесності, а також інструменти протидії її порушенням. Враховуючи факти та аналіз отриманої інформації, ЕГ дійшла висновку, що ОП загалом відповідає Критерію 5 з недоліками п.5.2, що не здійснюють критичний вплив на здійснення процесу оцінювання здобувачів вищої освіти, а також на запровадження та розвиток процедури академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За запитом ЕГ було надано додаткові матеріали щодо рівня освіти викладачів, які працюють на ОП МО. Також додатково гарантом ОП надано свідоцтва підвищення кваліфікації НПП, сертифікати стажування НПП, в тому числі міжнародного, сертифікати В2 з англійської мови НПП. Аналіз відповідності академічної та професійної кваліфікації НПП, задіяних до реалізації ОП, відповідають цілям ОП МО та ПРН. Кадрове забезпечення ОП МО 30 НПП, з яких – 4 доктора наук, професора (13 %), 23 мають наукових ступінь кандидата наук і вчене звання доцента (77%). Переважна більшість НПП працює за основним місцем роботи 90%, також є зовнішні сумісники. Переважна більшість НПП мають відповідні навчально-методичні наукові публікації, в т. ч. у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus та Web of Science,. Тематика наукових інтересів НПП в більшості відповідає змісту ОК, що ними викладаються. Викладачі Мацола С., Благун І., Шурпа С., Шеленко Д., Матковський П. мають сертифікати В2 з англійської мови. Забезпечується виконання чотирьох і більше підпунктів п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності 53% НПП. Однак, ЕГ встановлено, що у 20% НПП виконується з підпункти, 27% - 2 підпункти. Досягненню цілей ОП та ПРН сприяє наукова (публікація наукових праць відповідно з ОК, участь у міжнародних

проектах, міжнародні стажування) та професійна діяльність викладачів (Ткач О. у 2010-2012 рр. працював на посаді начальника головного управління економіки ІФ ОДА, Михайлів Г. у 2006-2008 рр. – заступник начальника навчального відділу ПВНЗ Галицька академія, Гринів Л. у 2002-2004 рр. – інспектор ВК ІФ МДКЛ). Асистент Сікора В. має стаж викладацької діяльності менше двох років, при цьому має практичний досвід (юрист у сфері корпоративного права та інтелектуальної власності ТОВ “Сліпенчук Партнерз”). Викладач Пилько А.Д. включив до переліку фахових статей за ОК “Дослідження операцій” публікації за 2007 р., 2012 р. У викладача Крижанівської О.Ф., Сікори В.Є. тези доповідей конференцій віднесено до фахових публікацій. У проф. Романюка М.Д. фахові публікації не відносяться до ОК Теорія організацій. У доц. Копчака Ю.С. публікації не відносяться до ОК Адміністративний менеджмент. Доц. Романюк Т.М. представив публікації, що не відносяться до ОК Самоменеджмент. Доц. Борисевич Л. В., яка забезпечує викладання ОК Історія української культури представила публікації у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus, що не відносять до даної ОК. Доц. Михайлів Г.В. надала перелік публікацій, які не відносяться до ОК Організаційна культура. Доц. Благун І.І. надав перелік публікацій, які не відносяться до ОК Операційний менеджмент. Загалом, ЕГ прийшла до висновку, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, у більшій мірі забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Проте частині викладачів (див. початок абзацу) необхідно посилити публікаційну активність за тематикою тих курсів, які вони викладають.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ПНУ забезпечується необхідний рівень професіоналізму викладачів ОП згідно Положення про порядок заміщення посад НПП (<https://bit.ly/3tWDYAs>) та Положення про конкурсну комісію університету щодо заміщення вакантних посад НПП (<https://bit.ly/3w47JkS>). Процедури конкурсного добору НПП є прозорими завдяки висвітленню на сайті ЗВО. Оголошення про проведення конкурсу, терміни й умови проведення публікуються на офіційному сайті та друкуються в газеті “Галичина”. Вимоги до учасника конкурсу на заміщення вакантної посади доцента, професора, старшого викладача, завідувача кафедри наведені в повному обсязі. Сформована конкурсна комісія враховує професійні якості претендентів: наявність і рівень наукового ступеня; вченого звання; кількість і якість наукових праць (монографій, статей, опублікованих у фахових виданнях), підручників, навчальних та методичних посібників; кількість підготовлених науково-педагогічних кадрів; якість занять, що проводяться викладачем; науково-педагогічний, науковий та інший стаж; підвищення кваліфікації чи стажування. Обрання за конкурсом передбачає попереднє обговорення кандидатури претендента на засіданні кафедри та обов'язкове проведення відкритого заняття, обговорення на кафедрі за участі представників навчально-методичної комісії та деканату. На зустрічі ЕГ з представниками допоміжних структурних підрозділів начальник відділу кадрів Смішко О.В. запевнив, що ОП МО забезпечено кадровим складом в повному обсязі. Процедура конкурсного відбору викладачів дозволяє залучати кращих викладачів, в тому числі зовнішніх. Контракти з НПП укладаються терміном 2-3 роки, максимально 5 років. Викладачі працюють переважно на повну ставку. На зустрічі з топ-менеджментом ректор ПНУ Цепенда І.Є. підкреслив, що викладачі - це ядро університету, для яких забезпечується всебічна підтримка науково-педагогічної діяльності. НПП на зустрічі з ЕГ зазначили, що враховуються результати рейтингування та анкетування студентів, відбувається мотивація викладачів до активної наукової діяльності. Реалізація процедури конкурсного відбору НПП ПНУ відповідає положенням трудового законодавства. Загалом, ЕГ прийшла до висновку, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, у більшій мірі забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Проте частині викладачів (див. початок абзацу) необхідно посилити публікаційну активність за тематикою тих курсів, які вони викладають.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Організація та реалізація освітнього процесу щодо залучення роботодавців на ОП МО проводиться за наступними напрямками. Відповідно до Положення про організацію та проведення відбувається проведення практики у ПНУ (<https://bit.ly/3fzwQGD>). На зустрічі ЕГ зі здобувачами, роботодавцями було підтверджено, що укладені угоди про співпрацю з ПП Колегія, ТЗОВ «Надія», ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат», Управлінням міжнародного співробітництва, євроінтеграції, туризму та інвестицій Івано-Франківської ОДА, ТОВ «23 ресторани» (<https://bit.ly/3sjEw2e>) дають реальні можливості здобувачам проходити виробничу практику, а роботодавцям обирати майбутніх працівників. Під час проведення фокус групи з роботодавцями ЕГ було підтверджено факти включення пропозицій стейкхолдерів до удосконалення ОП через систему анкетного опитування, прийнятті рецензій, прийняті участі у засіданнях кафедри (<https://bit.ly/32baYt3>). Директор PromFood Душіль Н. зазначила, що була працевлаштована випусниця ОП МО. Було підтверджено надалі продовжувати співпрацю. Також на зустрічі з випусниками ОП МО було зазначено, що випусники різних років випуску та форм навчання високо оцінюють результати навчання, більшість працевлаштована за спеціальністю. Цікавою практикою є представлення на сайті кафедри випусників ОП МО, що є мотивуючим фактором для здобувачів і абітурієнтів (<https://bit.ly/3abn4GS>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ встановила проведення роботодавцями занять для здобувачів ОП МО, організацію навчальних екскурсій за участі роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі. В рамках вивчення ОК Міжнародні економічні відносини здобувачі ОП мали брати участь в онлайн лекції віце-президента Торгово-Промислової Палати Бартківа І.М. на тему "Регулювання міжнародної торгівлі. Також проведена онлайн лекція для здобувачів 2-4 курсів ОП МО з менеджером ЗЕД ТОВ "Інтелком", випускницею кафедри менеджменту і маркетингу Атаманюк В. на тему "Особливості організації системи менеджменту експортоорієнтованого підприємства в умовах змінного зовнішнього середовища" (<https://bit.ly/2PYqo1j>). Позитивною практикою є призначення Головою ЕК заступника директора з маркетингу ПП Будівельна Компанія ЯРКОВИЦЯ к.е.н. Землякова І. згідно Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у ПНУ.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЕГ переконалась у наявності сприятливих умов для професійного розвитку НПП ПНУ. Відповідно до Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників (<https://bit.ly/3defY6w>), обов'язковою вимогою якої є проходження чергового (1 раз на 5 років) стажування. Переважна більшість НПП мають відповідні вітчизняні та/чи міжнародні стажування (Мацола С., Благун І., Ткач О., Михайлів Г., Дмитришин М., Судук Н., Ємець О., Кропельницька С.) та підвищення кваліфікації. ЕГ виявлено відсутність підтверджувальних документів щодо стажування або підвищення кваліфікації викладача Романюка Т.М. за період 2015-2020 рр., що заплановано на травень-червень 2021 р. в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти та газу. В деяких довідках про підвищення кваліфікації НПП не вказана тематика та кількість годин. Згідно з Положенням про рейтингове оцінювання ефективності роботи НПП економічного факультету ПНУ щорічно проводиться самооцінка роботи викладача та формується відповідний рейтинг (<https://bit.ly/2QncDsZ>), Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету, які публікують праці у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science (<https://bit.ly/3mI718J>). На зустрічі ЕГ з НПП було встановлено, що основними формами підтримки НПП, які мають наукові праці у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science є зменшення навчального навантаження і одноразове преміювання. Також для НПП ЗВО надано безкоштовний доступ до наукометричних баз Scopus, Web of Science. ЗВО навесні 2020 р. в умовах карантину, було організовано для викладачів можливість пройти навчання на платформі COURSERA.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЕГ констатує, що стимулом для розвитку викладацької майстерності є системна робота ПНУ щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, регульована нормативними документами: Колективний договір ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/документи/>), Положення про рейтингове оцінювання ефективності роботи НПП економічного факультету (<https://bit.ly/2QncDsZ>), Положення про порядок надання творчих відпусток (<https://pnu.edu.ua/документи/>), Положення про заохочувальні відзнаки, Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету, які публікують праці, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science (<https://pnu.edu.ua/документи/>). Зокрема, останнім передбачено зменшення навантаження від 15 до 45 годин за кожен публікацію у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science (в залежності від квартилю). При цьому зазначено, що мінімальне навантаження за умов застосування цього пункту Положення не може бути меншим як 420 годин. Також за публікацію зазначених видань передбачено премію у розмірі від 2000 до 5000 тисяч. На зустрічах з НПП, головним бухгалтером підтверджено, що кращі викладачі за рейтингом отримують надбавки до заробітної плати. Моральною формою заохочення викладачів є відзнаки: Медаль «За заслуги перед університетом», «Подяка ректора».

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами є вдосконалення академічної та/або професійної кваліфікації викладачів спрямоване на досягнення цілей ОПП та ПРН; участь НПП у міжнародних проектах, міжнародні стажування та професійна діяльність викладачів; у ЗВО наявні чіткі і прозорі процедури конкурсного добору викладачів дозволяє залучати кращих викладачів, в тому числі зовнішніх; реальне залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу та спрямованість на спільну діяльність в майбутньому; наявні реальні можливості та досвід у ЗВО щодо професійного розвитку викладачів та стимулювання викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкими сторонами є неповне забезпечення рівня наукової та професійної активності, НПП, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої

діяльності та незначна відповідність наданих публікацій до тематики ОК, які вони викладають; включення до переліку фахових статей застарілих публікацій, тез доповідей конференцій, що не віднесено до фахових публікацій. Рекомендації: забезпечити належний рівень наукової та професійної активності, НПП, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності; оновити науково-методичне забезпечення ОК, узгодити тематику наукових публікацій з ОК; активно залучати професіоналів-практиків, експертів для викладання професійно-орієнтованих дисциплін за ОП МО (тренінги, майстер-класи, ворк-шопи, екскурсії); стажування та підвищення кваліфікації НПП варто наблизити до ОК, які викладаються на ОП МО.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ прийшла до висновку про те, що якісний склад НПП ОП МО переважно забезпечує задовільний рівень відповідності академічної і професійної кваліфікації НПП ОК, активний рівень включеності стейкхолдерів до організації освітнього процесу за ОП, система професійного розвитку забезпечує досягнення цілей і ПРН. ОП МО та освітній процес за ОП загалом відповідають Критерію 6 з недоліками п.6.1, що не можна назвати суттєвими та можуть бути виправлені в короткий термін.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ була проведена он-лайн презентація матеріально-технічного забезпечення навчального та наукового освітнього середовища та надано додаткову інформацію у вигляді відео-презентації та фото. У ПНУ ім. В. Стефаніка створено потужну матеріально-технічну базу, яка дозволяє в повному обсязі організувати навчальний та позанавчальний процес студентів. Кафедра менеджменту і маркетингу забезпечена навчальними аудиторіями, лекційними аудиторіями, сучасними комп'ютерними класами, та відповідним програмним забезпеченням. ЕГ під час акредитації відзначила відсутність репозитарію кваліфікаційних робіт та незначне використання програмних продуктів. В університеті використовується MSDN Academic Alliance Electronic Fulment, а також деякі умовно-безкоштовні та вільні ПП. Аудиторний фонд формують 19 аудиторій, з яких 7 - обладнані мультимедійною технікою. В рамках міжнародних грантів <https://kmim.pnu.edu.ua/проект-європейського-союзу-tempus-buseeg-ua-ru/> здійснено оснащення аудиторії сучасним обладнанням. Наукова бібліотека ЗВО <http://lib.pnu.edu.ua> укомплектована необхідними інформаційними ресурсами, навчально-методичними, науковими матеріалами, періодичними виданнями (електронна бібліотека, електронний репозитарій dSPACE <http://lib.pu.if.ua:8080>, хрестоматії з навчальних дисциплін <https://cutt.ly/wjzRQmS>). Комп'ютерні лабораторії Інформаційно-обчислювального центру <https://cit.pnu.edu.ua> забезпечують застосування здобувачами освіти доступ до Інтернету. Під час он-лайн зустрічі з різними фокус-групами було підтверджено, що всі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до закордонної наукової літератури та до міжнародних баз даних. Навчально-методичне забезпечення покриває всі компоненти ОП та наявне у публічному доступі на сайті, де студент може ознайомитися зі змістом освітньої програми, силабусами дисциплін, програмовими вимогами навчальних дисциплін, методичними рекомендаціями, програмами практик. Перевагою є розміщення матеріалів в системі дистанційного навчання <http://www.d-learn.pu.if.ua> У ПНУ ім. В. Стефаніка функціонує система дистанційного навчання. У цілому, під час проведення експертизи було підтверджено, що фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На підставі огляду приміщень, виділених для функціонування відповідних служб, кафедри, навчальних аудиторій кафедри та інших об'єктів інфраструктури ЕГ зроблено висновок, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. В цілому експлуатація та утримання будівель, споруд, приміщень ПНУ ім. В. Стефаніка здійснюються відповідно до державних стандартів, системи безпеки праці, правил і норм техніки безпеки і протипожежної безпеки. Умови проживання у гуртожитках відповідають санітарно-гігієнічним нормам. У ЗВО наявний медичний пункт. Деканат та колектив випускової кафедри систематично співпрацюють із здобувачами та органами студентського самоврядування в контексті вирішення поточних проблем, своєчасно розглядає всі звернення здобувачів. Одним із пріоритетів стратегії розвитку ЗВО є безпечність освітнього середовища для життя

та здоров'я студентів (<https://cutt.ly/Utoeds6>). Життя академічної спільноти регулюється відповідними законами, конвенціями, наказами ректора (<https://vvprr.pnu.edu.ua/безпе́ність-освітнього-процесу/>). Моніторинг психологічного здоров'я студентів забезпечується шляхом проведення опитувань та заходів навчально-виробничої лабораторії виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://vvprr.pnu.edu.ua/2019/10/18/на-допомогу-студентам>). Проводяться виховні години, тренінги із академнаставниками. Академнаставники на початку навчального року проводять інструктаж з техніки безпеки серед студентів закріплених за ними груп, а також інші виховні заходи протягом навчального року.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Представниками всіх груп стейкхолдерів було підтверджено, що інструктажі з техніки безпеки, а також перевірка знань з питань ОП та БЖ всіх учасників освітнього процесу здійснюється перед початком навчального року. У ЗВО підтверджено дотримання не тільки санітарних норм та охорони публічного порядку, але також й психічного здоров'я. Так, у ПНУ ім. В. Стефаніка працює практичний психолог. Під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти за ОП встановлено, що в ЗВО сформовано сприятливий морально-психологічний клімат, гарант ОП, НПП кафедри, куратори груп всіляко сприяють запобіганню конфліктних ситуацій, реалізують індивідуальний студентоцентризований підхід до кожного здобувача. Під час проведення експертизи підтверджено наявність широких можливостей для студентів щодо реалізації їх потреб та інтересів не лише у навчальній сфері та сфері працевлаштування, але й у межах участі в науковій, громадській, культурно-масовій діяльності. Усі приміщення університету оснащені необхідними індикаторами систем безпеки та системою сповіщення. Для всіх учасників освітнього процесу проводяться заходи, щодо надання першої домедичної допомоги, поведінки у надзвичайних ситуаціях, ведення здорового способу життя та профілактики захворювань <https://pnu.edu.ua/адміністративно-господарська-діяльн/> У цілому ЕГ встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ переконалась під час зустрічі зі здобувачами освіти, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку. Більшість необхідної інформації є на офіційному сайті ЗВО, факультету, на сторінках ПНУ ім. В. Стефаніка та кафедри. Постійну інформаційну підтримку здобувачам надають куратори академічних груп, що неодноразово відмічали студенти. Тісні співпраці між здобувачами та ЗВО сприяє робота органів студентського самоврядування, представники якого беруть активну участь у засіданнях Вченої ради та Ради з якості університету, факультету, стипендіальних комісій та ін. У гуртожитках наявні відповідні умови проживання. Будівлі гуртожитку опалюються та забезпечують умови комфортного проживання. Під час проведення експертизи ЕГ було з'ясовано, що в ЗВО проводиться опитування. ЕГ було підтверджено, що здобувачі вищої освіти мають доступ до міжнародних програм, освітніх і наукових проєктів, інфраструктури та інфоресурсів. У ЗВО сформована належна соціальна інфраструктура. Студенти зазначили, що в ПНУ ім. В. Стефаніка працює практичний психолог. Вони знають, де знаходиться його кабінет і мають можливість в будь-який час звернутися за допомогою. Для студентів розроблено «Путівник студента» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Студентський_путівник_2019-20-25.10.pdf. Навчально-виробничу лабораторію виховної та психолого-педагогічної роботи пропонує елементи консультативної та соціальної підтримки в рамках проведення тематичних бесід, навчальних семінарів, тренінгів, майстер-класів; проведення анонімних психологічних тестувань (індивідуальних, групових) на професійну спрямованість, визначення здібностей і обмежень; причин особистісних та групових конфліктів, причин невдоволення перебування в університеті; надання кваліфікованої допомоги у вирішенні особистісних та навчальних проблем (від депресивних станів до навчальних проблем). Студенти ОП мають вільний доступ до інформації про ОП, документів, що її регламентують, си́лабусів ОП. Діє система підтримки студентів при виборі місця практики, сприяння кар'єрному старту через взаємодію з стейкхолдерами. Створено недержавний фонд стипендіальної підтримки студентів: стипендії Благодійного Фонду «Повір у себе»; стипендії Фонду Інституту Східноєвропейських досліджень; стипендії Фундації Лозинських (США). <https://pnu.edu.ua/недержавні-стипендії/> Здобувачі освіти зазначають, що підтримка їх та комунікація під час дистанційного навчання є на достатньо високому рівні, ЗВО швидко підлаштувався під сучасні виклики та карантинні вимоги. Після проведення експертизи ЕГ прийшла до висновку, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО створено умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Статутом ЗВО <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/statut.pdf> визначено зобов'язання університету створювати необхідні умови для здобуття вищої освіти особами з особливими освітніми потребами. Приміщення університету пристосовані до задоволення потреб осіб із обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп про що свідчать і відгуки директора департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації та ліцензування Міністерства

освіти і науки України Андрія Шевцова в рамках візиту до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://bit.ly/3ae1T9B>). У Правилах прийому 2021 року наведено спеціальні умови участі в конкурсному відборі абітурієнтів з ООП. На ОП ці умови реалізовані щодо Крошней Тетяна (2017-2021 н.р), яка має інвалідність. При поступленні у ЗВО була переведена на навчання за кошти бюджету, I-V семестри навчалася за індивідуальним графіком. Була поселена в гуртожиток №4, який найближче розташований до університету. Також студенти, що мають інвалідність, матері дітей до 1 року можуть навчатися за індивідуальним графіком. Приміщення університету пристосовані до задоволення потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп: <https://pnu.edu.ua/blog/2020/12/03/23611/> За допомогою елементів системи дистанційного навчання <http://d-learn.pu.if.ua/> студенти з ООП можуть повноцінно здобувати освіту. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за ОП.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ПНУ сформовано політику вирішення конфліктних ситуацій, а інформація є доступною для учасників освітнього процесу. Статутом (розділ 4.7., п.23) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/statut.pdf> визначено право здобувачів на захист від експлуатації, насильства. Обов'язками НПП є дотримуватися норм етики, Статуту, Правил внутрішнього трудового розпорядку ЗВО, ЗУ, ін. актів, поважати гідність ос., які навчаються в ЗВО, що сприяє запобіганню конфліктних ситуацій, зокрема й тих, які пов'язані з дискримінацією, сексуальними домаганнями, корупцією та оптимізації процедури вирішення. Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися Кодексу честі ЗВО, у якому встановлено загальні морально-етичні принципи та правила поведінки (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf>). Також створено комісію з питань етики та доброчесності, яка наділяється правом одержувати і розглядати заяви та надавати пропозиції адміністрації щодо санкцій. Навчально-виробничою лабораторією виховної та психолого-педагогічної роботи <https://vvrpr.pnu.edu.ua/2019/10/21/порядок-реагування-на-доведені-випадки/розроблено-порядок-реагування-на-випадки-булінгу-і-насильства>. Діяльність ЗВО з питань запобігання корупції здійснюється на основі чинного ЗУ. У ЗВО створено відділ з питань запобігання та виявлення корупції. <https://vzvkc.pnu.edu.ua/2020/10/26/привіт-світ/> За результатами опитування з'ясовано, що фактів щодо виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією тощо не було зафіксовано. Однак, здобувачі поінформовані, куди слід звертатися у випадку таких ситуацій. Здобувачами вищої освіти було зазначено, що для запобігання виникнення конфліктних ситуацій вони завжди можуть звернутись до свого куратора, Студентського сенат або профкому, адміністрації ЗВО. У цілому, ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО існує чітка і зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Загальний огляд матеріально-технічних ресурсів ПНУ ім. В. Стефаника та навчально-методичне забезпечення свідчить про його відповідність встановленим вимогам та цілям ОП. Викладачі та студенти мають безоплатний доступ до мережі Інтернет та до таких елементів інфраструктури, як бібліотека, комп'ютерні аудиторії тощо. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. У ЗВО вживаються заходи щодо протидії корупції. Органи студентського самоврядування є дієвою та потужною структурою, що відстоює інтереси здобувачів освіти, має важелі для практичного застосування своїх повноважень

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ під час акредитації відзначила відсутність репозитарію кваліфікаційних робіт та незначне використання інформаційно-програмних продуктів рекомендація: активізувати роботу щодо наповнення університетського репозитарію електронними ресурсами, в т.ч. кваліфікаційними роботами розширити перелік програмних продуктів, які використовуються у навчальному процесі через звернення до розробників відповідних програм у сфері управління організаціями та управління персоналом щодо надання доступу до програм на короткий період часу (семестр) для викладача та здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення є достатнім для успішної реалізації ОП. ЗВО постійно намагається покращувати організаційну, інформаційну, освітню, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти та моніторити рівень задоволення потреб та інтересів учасників освітнього процесу. У цілому ОП Менеджмент організації та адміністрування має достатній рівень відповідності за підкритеріями критерію 7.2.- 7.6 та має недолік за критерієм 7.1, який можна виправити за один місяць. ЕГ дійшла висновку, що ОП загалом відповідає Критерію 7 з незначним зауваженням по підкритерію 7.1.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Встановлено, що ЗВО дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, що є складовою стандарту забезпечення якості ВО та регулюються Положенням про ОП ПНУ ім. В. Стефаніка, затвердженого Вченою радою, Протокол від 28.01.2020 № 1 (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya_op.pdf) Процедури розроблення ОП наведені в Методичних рекомендаціях з розробки ОПП, ОНП та навчальних планів 1 і 2 рівнів ВО (<https://cutt.ly/ZeY51qx>) та Положенням про проектні групи та групи забезпечення з розроблення і впровадження ОП № 559 від 02.09.2019 р. (<https://cutt.ly/ieY5MW2>). Зміни в ОП можуть вноситися за результатами внутрішніх аудитів, нормативна база яких представлена на сайті Центру (<https://cqa.pnu.edu.ua>), діяльність якого регламентується Положенням (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/12/polozenna-pro-aydut.pdf>). Відповідно до п.4.5.1 ОП щорічно оновлюють у частині всіх компонентів, крім цілей і ПНР. Діючу, затверджену ОП переглядають щонайменше раз у 3 р.; п. 4.5.2. Підстави для перегляду ОП: - ініціатива і пропозиції гаранта ОП; - у разі прийняття стандарту ВО; - за результатами оцінювання якості ОП; - об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або ін. ресурсних умов реалізації ОП. ОП вперше була затверджена в та введена в дію Наказом ректора № 47/-06-12-3 від 30.08.2016 р. У 2019 році ОП «Менеджмент організації і адміністрування» приведена у відповідність до затвердженого Стандарту ВО України. Враховуючи зауваження стейкгоल्дерів, зауваження експертів, які проводили процедури акредитації спеціальностей на економічному факультеті ОП була переглянута робочою групою у 2020 році відповідності до Положення про освітні програми. Проаналізувавши, зауваження, пропозиції та побажання, які були висловлені проектною групою було внесено наступні зміни до ОП: узгоджено мету у відповідності до Стратегії університету; ОК Вища математика, Економічна інформатика та Дослідження операцій перенесено з циклу теоретичної професійної підготовки в цикл загальної підготовки; тощо. Після проведеної експертизи ЕГ дійшла висновку, що ПНУ ім. В. Стефаніка послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Пропозиції здобувачів вищої освіти при розробці та перегляді ОП акумулюються проектною робочою групою ОП, яку очолює гарант ОП, неперервно протягом усього часу провадження освітнього процесу в різних формах (<https://kmim.pnu.edu.ua/бакалавр-2/>). Далі ці пропозиції аналізуються і обговорюються на засіданні кафедри, після чого ухвалюються відповідні рішення щодо коригування ОП. В Університеті діє соціологічний моніторинг «Викладач очима студента» (<https://seeq.pnu.edu.ua/викладач-очима-студента/>). У системі дистанційного навчання на сторінці дисципліни є розділ «Опитування», після вивчення курсу здобувач оцінює викладача. Високими оцінками здобувачі відзначили: рівень обсягу навчального навантаження; вільний доступ до традиційних та електронних, інформаційних та навчальних ресурсів щодо освітнього процесу; чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень; сприяння адміністративного персоналу деканату, кафедри, бібліотеки та інших підрозділів у навчанні в університеті; сприяння студентського самоврядування в навчально-виховному процесі; рівень організації науково-дослідницької діяльності. Голова Студентського сенату та профорг економічного факультету є членами вченої ради факультету та постійно беруть участь у її засіданнях, під час яких відбувається обговорення та затвердження освітньо-професійних програм. Окрім того, вони беруть участь у підведенні підсумків семестрового контролю та виведенні рейтингів. Як члени стипендійної комісії беруть участь у її засіданнях. Студентський сенат та профком також слідкують за дотриманням графіку навчального процесу, розкладу занять та рівнем завантаженості здобувачів вищої освіти. Студенти є членами ректорату, вченої ради університету. Двоє представників Студентського Сенату Вовк Вікторія та Котурбаш Наталія є членами Ради з якості (<https://cqa.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/149/2020/10/наказ-280.pdf>). В університеті діє Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/10/Положення-ВСЗЯ.pdf>). Під час онлайн-зустрічі з ОСС та здобувачами освіти за ОП ЕГ переконалася, що їх участь у забезпеченні якості є реальною, а не номінальною. Пропозиції студентів беруться до уваги, а здобувачі відзначають, що Студентський сенат і профком адвокатують їх інтереси, вони завжди можуть звернутися до ОСС за допомогою та вирішити будь-яке питання, що стосується навчальною чи

позанавчальної діяльності у ЗВО. У цілому ЕГ дійшла висновку, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час проведення онлайн-зустрічі з роботодавцями було підтверджено факти включення пропозицій з удосконалення ОП. Для удосконалення та забезпечення належної якості ОП, посилення конкурентних переваг випускників на ринку праці ЗВО активно співпрацює з потенційними роботодавцями. Залучення роботодавців до розробки та удосконалення ОП відбувається шляхом консультацій з членами проектної групи, спільної участі у засіданнях кафедри менеджменту і маркетингу та обговоренні змісту ОП. Роботодавці беруть участь в обговоренні ОП, зокрема мають можливість залишати свої відгуки й рецензії про ОП. З організаціями, які постійно забезпечують місця практики для здобувачів ОП та запрошують для працевлаштування укладені договори для тісної співпраці. Для врахування думки роботодавців на сайті кафедри розміщені Анкети для опитування стейкхолдерів (<https://bit.ly/32niOje>). Періодично роботодавці звертаються до кафедри з проханням направити здобувачів, майбутніх випускників на стажування. Здобувачі залишаються працювати та готують кваліфікаційні роботи відповідно до специфіки підприємства. До організацій-партнерів відносяться ТОВ «Надія», ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат», ТОВ «23 ресторани». До перегляду ОП залучалися і інші роботодавці, що засвідчують рецензії на ОП. Для подальшої адаптації освітніх програм до потреб ринку праці проводяться спільні з потенційними роботодавцями засідання, гостьові лекції, заходи (онлайн і офлайн). ЕГ підтверджено, що роботодавці безпосередньо та через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як достатньо активні партнери.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ПНУ ім. В. Стефаніка з метою залучення випускників задля формування передумов комунікації, збереження традицій та духовних цінностей університету, об'єднання його випускників в єдину, солідарну спільноту створено Асоціацію (<https://alumni.pnu.edu.ua/про-асоціацію/>). Питаннями збирання інформації щодо майбутнього працевлаштування та кар'єрного шляху кафедра менеджменту і маркетингу займається постійно. Через використання соціальних мереж (сторінка кафедри менеджменту і маркетингу <https://www.facebook.com/Кафедра-менеджменту-і-маркетингу-ПНУ267606940436843>, підтримку особистих контактів викладачів кафедри з випускниками ОП. Узагальнена інформація про випускників розміщена на сторінці кафедри <https://kmim.pnu.edu.ua/випускники-спеціальності-мо/> Проводиться опитування випускників (<https://bit.ly/32oAafP>). Після проведеної експертизи ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО створено всі умови для збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі ЕГ з адміністративним персоналом начальник Центру забезпечення якості освіти пояснив, що в ЗВО для покращення якості освіти після проведених акредитаційних експертиз інших ОП враховуються рекомендації попередніх ЕГ, виробляються нові пропозиції розвитку. Служби забезпечують вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП. В університеті розроблено Положення про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка» (введено в дію наказом ректора № 725 від 07.12.2020 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/12/polozenna-pro-aydut.pdf> ЗВО систематично здійснює процедури внутрішнього забезпечення якості надання освітніх послуг структурними навчальними підрозділами університету. Протягом останніх років проведено: Моніторинг якості надання освітніх послуг структурними навчальними підрозділами університету (Наказ ректора ПНУ № 575 від 17 жовтня 2013 року «Про організацію моніторингу якості надання освітніх послуг»). Моніторинг якості надання освітніх послуг структурними навчальними підрозділами університету (Наказ ректора ПНУ № 635 від 21.10.2014р. «Про організацію моніторингу якості роботи навчальних структурних підрозділів університету»). Створено Постійну комісію Вченої ради ПНУ з моніторингу якості надання освітніх послуг (Наказ ректора ПНУ № 672 від 03 листопада 2014 р. «Про склад постійних комісій Вченої ради університету»). Внутрішній аудит роботи кафедр з питань навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. (Розпорядження ректора ПНУ № 5-р від 09.02.2017 р.). Перевірка готовності структурних підрозділів до акредитації університету.(Наказ ректора ПНУ № 584 від 6 жовтня 2017 року «Про заходи щодо підготовки до акредитації університету»). <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Nakaz-%e2%84%96-584-vid-06.10.2017-r.-Pro-zakhody-shchodo-pidhotovky-do-akredytatsii-universytetu.pdf> У період з 21.12.2020 по 31.12.2020 проводився внутрішній аудит системи забезпечення якості структурних підрозділів (Наказ ректора від 18.12.2020 р. № 768). Зокрема, за результатами останнього аудиту внутрішньою комісією суттєвих недоліків не виявлено. Але комісією було звернено увагу на такі недоліки: рекомендовано на сайті кафедри менеджменту і маркетингу оновити Правила прийому Університету 2021 року; На сайті кафедри в розділі вибір дисциплін відсутні посилання на

вибіркові дисципліни інших ОП університету; потрібно конкретизувати яким чином врахований регіональний контекст, так як подана інформація має загальний описовий характер. У цілому ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з реалізації ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП Менеджмент організацій і адміністрування проводиться вперше, відтак зауважень та пропозицій експертних комісій, які стосувалися б саме цієї програми, немає. Проте, у 2019 і 2020 роках ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» провів акредитацію ряду освітніх програм першого та другого рівнів вищої освіти, а саме: ОП «Економічна кібернетика», ОП «Прикладна економіка» спеціальності 051 «Економіка» другого(магістерського) рівня вищої освіти, ОП «Економіка», ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня. В період з 12.10.2020 по 14.10.2020 р була проведена акредитація ОП Маркетинг спеціальності 075 Маркетинг другого (магістерського) рівня вищої освіти, яка реалізовується на кафедрі менеджменту і маркетингу. Основні зауваження, які були зроблені ЕГ: обмежене залучення роботодавців до розробки і перегляду ОП; недостатня регулярність та змістовність проведення опитувань здобувачів вищої освіти щодо шляхів удосконалення конкретно цієї ОП за набором освітніх компонент (дисциплін); недостатній рівень залучення фахівців-практиків до викладання навчальних дисциплін; Варіативна частина за вибором здобувача вищої освіти обмежена лише вузькопрофесійними дисциплінами і відсутні можливість здобувачам вибрати дисципліну з інших освітніх програм; практики визнання результатів навчання, отриманих учасниками навчального процесу за даною ОП у неформальній освіті немає; Моніторинг та розгляд виявлених випадків академічної доброчесності обмежений лише визначенням рівня унікальності тексту; тематика наукових публікацій окремих НПП не співпадає з предметним полем навчальних дисциплін; на сторінці факультету/кафедри відсутня інформація (або посилання на сторінку Випускників економічного факультету/ОП) щодо кар'єрного шляху випускників економічного факультету,. Зауваження на даний момент враховані і виправлені, а саме: на сайті кафедри створено сторінку про випускників даної ОП; сформовано каталог вибіркових дисциплін https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/03/46-r_03032021.pdf; започаткували практику запрошення фахівців, практиків, випускників до співпраці. У цілому ЕГ відзначає, що в ЗВО результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП. Серед них проводяться опитування, щодо актуальних проблем, якості освіти і освітньої діяльності даної ОП. Анкета для опитування адміністрації (<https://bit.ly/3soYqc8>), анкета для опитування викладачів (<https://bit.ly/3mSBctT>). Відбуваються засідання кафедр, вчених рад факультетів, університету, на яких обов'язково присвячується час питанням якості освіти та процедурам її забезпечення. Представники академічної спільноти економічного факультету входять до складу Ради з якості університету, яка створена наказом ректора університету від 07.02.2020 р. №74 <https://cqa.pnu.edu.ua/рада-з-якості/> Відповідно до Наказу ректора університету №496 від 17.09.2020 року за структурними підрозділами університету встановлений такий розподіл відповідальності у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти: - Центр забезпечення якості: визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; - Рада з якості: формування політики і цілей у сфері якості та планування дій для їх досягнення; внесення пропозицій керівництву Університету щодо покращень у системі внутрішнього забезпечення якості; - Науково-методична рада: здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; - Центр соціальних досліджень: щорічне опитування стейкхолдерів та регулярне оприлюднення результатів опитувань; - Науково-дослідна частина: забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; - Центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності: забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною ОП; - Інформаційно-обчислювальний центр: забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; - кафедри Університету: забезпечення публічності інформації про ОП, ступені вищої освіти та кваліфікації; - Відділ з питань запобігання та виявлення корупції: здійснення заходів із запобігання конфлікту інтересів, контролю за дотриманням антикорупційного законодавства.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП у ПНУ ім. В. Стефаника визначені чітко, прозоро, відбуваються відповідно розробленим положенням. Здобувачі вищої освіти, представники

студентського самоврядування, роботодавці, як партнери освітнього процесу, вносять пропозиції щодо покращення програм, які враховуються при періодичному перегляді ОП. Система забезпечення якості ЗВО забезпечує своєчасне реагування на виявлені недоліки в ОП, реагують на пропозиції та результати анкетування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Не враховані усі зауваження, подані за результатами попередньо проведених акредитацій за іншими ОП. Рекомендація: проаналізувати усі зауваження, подані у експертних висновках (звітах про проходження акредитаційної експертизи) та врахувати під час удосконалення та реалізації даної ОП

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Проведений аналіз наданих документів та зустрічі з фокус-групами дали можливість встановити, що в ЗВО послідовно дотримуються визначених процедур розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. ОП Менеджмент ЗЕД у ПНУ ім. В. Стефаника в загальному узгоджена з підкритеріями 8.1-8.4, 8.6, 8.7. ЕГ дійшла висновку, що ОП цілком відповідає Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У процесі проведення експертизи ЕГ було встановлено, що в ПНУ ім. В. Стефаника визначені та достатньо регламентовані чіткі та зрозумілі правила й процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. На офіційному веб-сайті ПНУ ім. В. Стефаника чітко визначено та є доступним регулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу на основі документів (<https://pnu.edu.ua/документи>): Статуту ПНУ ім. В. Стефаника (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/statut.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу, Колективного договору ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (у т.ч. додаток № 7 «Правила внутрішнього розпорядку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»), Базового Положення про рейтингове оцінювання ефективності роботи працівників ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про навчально-методичний відділ, Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» права на вільний вибір навчальних дисциплін та інші нормативні документи, розміщені на сайті ЗВО: <https://nmv.pnu.edu.ua/polozhenja/> Інформування здобувачів є систематичним і своєчасним, що здійснюється гарантом ОП, науково-педагогічними працівниками, кураторами груп (через Viber, Telegram групи), деканатом Економічного факультету. Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами вищої освіти, кожен студент підтвердив, що знає, де при необхідності шукати потрібну йому інформацію. Результати опитування представників різних груп стейкхолдерів дали можливість ЕГ зробити висновок, що всі учасники освітнього процесу послідовно дотримуються правил і процедур, що регулюють права та обов'язки під час реалізації ОП. ЕГ підтверджує, що в ПНУ ім. В. Стефаника визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЕГ встановлено, що на офіційному веб-сайті ПНУ ім. В. Стефаника оприлюднено проект ОП Менеджмент організацій і адміністрування <https://nmv.pnu.edu.ua/proiektu-op/bakalavr/073-менеджмент-організацій-та-адміністр/> <https://kmim.pnu.edu.ua/бакалавр-2/> У ЗВО вчасно оприлюднили оголошення щодо програми роботи під час акредитації ОП Менеджмент організацій і адміністрування (<https://bit.ly/2OUAqjy>) та запрошення всіх охочих на відкриту зустріч (<https://bit.ly/3g8CNdM>). Під час проведення онлайн-зустрічей зі здобувачами освіти, науково-педагогічними працівниками, роботодавцями ЕГ встановлено, що вони обізнані з представленими документами,

брали участь в обговореннях, наданні пропозицій в усній, письмовій формі. Підтверджено факти включення пропозицій стейкхолдерів до вдосконалення ОП. ПНУ ім. В. Стефаніка співпрацює з роботодавцями регіону з метою вивчення якості наданої освіти випускникам, моніторингу ефективності співпраці з бізнесом та налагодження ефективної комунікації. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО у встановлений строк оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт ОП або змін до неї з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У ході проведення експертизи підтверджено той факт, що інформація щодо компонентів, цілей та очікуваних результатів навчання за ОП Менеджмент організації та адміністрування розміщена на офіційному веб-сайті ПНУ ім. В. Стефаніка (<https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/073-%20https://kmim.pnu.edu.ua/osvitnya-programa-menedzhment/>). Представлена ОП містить мету, основний фокус, орієнтацію, особливості, перелік та обсяги освітніх компонентів, логіку вивчення, ПРН, матриці відповідностей і забезпечення навчального контенту ПРН, тощо. У новинах ЗВО на сайті своєчасно представлено повідомлення про проведення акредитаційної експертизи та оголошення про відкриту зустріч з ЕГ. У цілому ЕГ підтверджує, що ПНУ ім. В. Стефаніка своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Нормативно-правові документи, щодо регулювання прав і обов'язків учасників освітнього процесу, представлені на офіційному сайті ПНУ ім. В. Стефаніка, що дозволяє мати необмежений доступ до інформації. Пропозиції стейкхолдерів щодо удосконалення ОП надаються під час відкритих засідань кафедри, зустріч з практиками, гостьових лекцій тощо. Зрозумілий сайт університету, який у цілому відображає напрями освітньої, наукової, міжнародної та інших видів діяльності та спрямований на різних користувачів. Наявність окремого сайту Студентського Сенату ПНУ <https://senat.pnu.edu.ua/>, скриньки довіри, гарячих ліній ректора та органів студентського самоврядування, можливість зворотного зв'язку з керівництвом ЗВО та Студентським Сенатом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендовано більш активно залучати студентів не лише денної, але й заочної форми навчання до внесення пропозицій в ОП, адже вони продемонстрували вмотивованість в участі у забезпеченні якості ВО, проте меншу обізнаність, ніж здобувачі ВО за денною формою.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У ПНУ ім. В. Стефаніка дотримано всі вимоги щодо забезпечення прозорості та публічності діяльності. У ЗВО визначені та регламентовані зрозумілі правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Офіційний сайт ЗВО є повністю інформативним, публічним та доступним для будь-якого Інтернет-користувача і містить необхідну інформацію для реалізації ОП Менеджмент організації та адміністрування. Інформація, висвітлена на сайті та забезпечена для розгляду експертній групі, дозволяє пересвідчитися, що заклад дійсно виконує свою суспільну місію. ОП і процедури освітнього процесу відповідають Критерію 9, наявні недоліки не є суттєвими. Підкритерії 9.1- 9.3 представлені на достатньому рівні відповідності якості. Надані рекомендації можуть бути виконані за короткий термін удосконалення освітньої діяльності.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Правила прийому ПНУ 20200930_full.pdf</i>	8T1L3JrEeB5Az+mBGjI4PmqLq1xMQsf8xcbkc3qBz1 0=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Лопушняк Галина Степанівна

Члени експертної групи

Чупир Олена Миколаївна

Артеменко Ліна Петрівна

Ковалевський Микита Миколайович